

Különjelentés

A növényvédelmi szerek fenntartható használata: kevés előrelépés történt a kockázatok mérése és csökkentése terén

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Tartalomjegyzék

	Bekezdés
Összefoglalás	I-X
Bevezetés	01-08
A növényvédő szerekre vonatkozó uniós politika	01-08
Az ellenőrzés hatóköre és módszere	09-11
Megállapítások	12-63
A növényvédő szerek fenntartható használatát befolyásolta a lassú kezdés	12-20
Késedelmet szenvedtek az irányelv gyakorlatba való átültetésének első lépései	12-16
A Bizottság 2016 óta fokozza fellépését	17-20
Az uniós fellépés kevésbé ösztönzi a mezőgazdasági termelőket az integrált növényvédelem bevezetésére	21-43
A Bizottság és a tagállamok támogatják az integrált növényvédelmet, de kevésbé érvényesítik azt	21-27
A közös agrárpolitika kevés segítséget nyújt az integrált növényvédelem érvényesítéséhez	28-35
Fejlődnek a nem vegyi módszerek, de kevés a kis kockázatú növényvédő szer	36-43
A Bizottság csak 2019-ben kezdte meg a növényvédő szerek használatára vonatkozó uniós szintű kockázati mutatók kiszámítását	44-63
A tagállamok figyelemmel kísérik a hatóanyagok jelenlétét a vízben, de uniós szinten nem állnak rendelkezésre adatok a növényvédő szerek használatáról	44-52
Az uniós szintű PPP-kockázati mutatók hasznossága korlátozott	53-63
Következtetések és ajánlások	64-74

Mellékletek

I. melléklet A növényvédő szerekre vonatkozó legfontosabb uniós szabályok

II. melléklet A növényvédő szerek biztonságosságára irányuló értékelés főbb lépései az Unióban

III. melléklet Az integrált növényvédelemnek az irányelv

III. mellékletében meghatározott általános elvei

Szakkifejezések és rövidítések

A Bizottság válaszai

Ellenőrző csoport

Kronológia

Összefoglalás

I A növényvédő szerek olyan peszticidek, amelyeket a mezőgazdasági termelők a károsítókkal, kártevőkkel és járványokkal szembeni védelemre használnak. Az Unióban évente több mint 350 000 tonna, növényvédő szerekben használt hatóanyagot értékesítenek. A növényvédő szerek hatással lehetnek a víz és a talaj minőségére, a biodiverzításra és az ökoszisztémákra, és maradékanyagként jelen lehetnek az élelmiszerekben.

II 1991 óta az Unió jogszabályi keretet dolgozott ki a növényvédő szerek engedélyezésére, fenntartható használatuk előmozdítására, illetve azon kockázat csökkentésére, amelyet használatuk az emberi egészségre és a környezetre nézve jelent. A Bizottság hagyja jóvá a tagállamokban engedélyezett növényvédő szerekben felhasználható hatóanyagokat, és ellenőrzi, hogy a tagállamok végrehajtják-e a vonatkozó uniós jogszabályokat. Támogatja továbbá a Bizottság az integrált növényvédelmet, ösztönözve azt, hogy a növényvédő szerek használatát megelőzően folyamodjanak inkább a károsítók elleni védekezés preventív, természetes vagy egyéb nem vegyi módszereihez.

III A Bizottság jelenleg értékeli az e szakpolitikai területre vonatkozó jogszabályokat, szem előtt tartva, hogy egyre erősödnek a lakosság és a parlament aggályai a peszticidek használatához köthető kockázatokat illetően. Ellenőrzésünket e folyamat kiegészítésére dolgoztuk ki.

IV Fő célunk annak értékelése volt, hogy az uniós fellépés csökkentette-e a növényvédő szerek használatával kapcsolatos kockázatokat. A Bizottság és a tagállamok tettek intézkedéseket a növényvédő szerek fenntartható használatának előmozdítására. Megállapítottuk azonban, hogy kevés előrelépés történt a növényvédőszer-használat kockázatainak mérése és csökkentése terén. Ellenőrzésünk kimutatta, hogy a növényvédő szerek fenntartható használatára irányuló uniós fellépés lassan indult el. Azonosítani tudtuk a jelenlegi uniós keret hiányosságait, az alábbiakban jelentésünk azokat bővebben kifejti.

V Megvizsgáltuk, hogy az uniós jogszabályok hatékony ösztönzőkkel bírnak-e a növényvédő szerektől való függőség csökkentésére. Az uniós szabályok előírják a mezőgazdasági termelők számára az integrált növényvédelem alkalmazását, vagyis csak akkor folyamodhatnak növényvédő szerekhez, ha a megelőzés és az egyéb módszerek eredménytelennek bizonyulnak vagy nem hatékonyak. Noha a mezőgazdasági termelők kötelesek alkalmazni az integrált növényvédelmet, az

alkalmazás módjáról nem kötelező nyilvántartást vezetniük, és az előírást kevésbé tartatják be.

VI A közös agrárpolitika segíthet a növényvédő szerek fenntartható használatának támogatásában, például a kötelező mezőgazdasági tanácsadó rendszerek révén és az olyan intézkedések pénzügyi támogatása útján, mint a biogazdálkodás és a környezetvédelmi rendszerek. Az, hogy a közös agrárpolitika jogi követelményekhez köti a kifizetéseket, segíthet betartatni ezeket a szabályokat, de jelenleg az integrált növényvédelem alkalmazása nem követelmény a közös agrárpolitika keretében történő kifizetések esetében.

VII Ha a mezőgazdasági termelők alternatív módszereket tudnak alkalmazni és hozzáférnek kisebb kockázatú termékekhez, az segítheti őket az integrált növényvédelem alkalmazásában. Az Unió 2009-ben létrehozta a „kis kockázatú növényvédő szerek” kategóriáját, de ezek közül eddig kevés felhasználható szert bocsátottak rendelkezésre.

VIII Megvizsgáltuk, hogy a Bizottság és a tagállamok felmérték-e a növényvédő szerek használatának kockázatát és környezeti hatásait, és megállapítottuk, hogy az összegyűjtött és rendelkezésre bocsátott adatok nem elegendőek az eredményes nyomon követéshez. A növényvédő szerek értékesítésére vonatkozóan rendelkezésre álló uniós statisztikák összesítése magasabb szinten történt, mintsem hogy hasznukat lehetne venni, a növényvédő szerek mezőgazdasági felhasználására vonatkozó statisztikák pedig nem voltak összehasonlíthatóak.

IX 2019 novemberében a Bizottság közzétette két harmonizált kockázati mutató révén készült becsléseit. Ezek egyike sem mutatja ki, hogy az irányelv milyen sikeresen járult hozzá a növényvédő szerek fenntartható használatára vonatkozó uniós célkitűzés eléréséhez.

X E megállapításaink alapján javasoljuk, hogy a Bizottság:

- 1) ellenőrizze, hogy a tagállamok az integrált növényvédelem általános elvei alapján meghatároznak-e gyakorlati kritériumokat, és ellenőrzik-e azok érvényesülését a gazdaságok szintjén úgy, hogy a 2020 utáni időszakban azokat a közös agrárpolitika keretében nyújtott kifizetésekhez lehessen kapcsolni;
- 2) a jogszabályok felülvizsgálata során gondoskodjon róla, hogy a növényvédő szerekre vonatkozó statisztikák hozzáférhetőbbek, hasznosabbak és összevethetőbbek legyenek;
- 3) mérje fel a szakpolitikai célkitűzések megvalósítása terén elért eredményeket, tökéletesítse a harmonizált kockázati mutatókat vagy dolgozzon ki újakat, figyelembe véve a növényvédő szerek használatát.

Bevezetés

A növényvédő szerekre vonatkozó uniós politika

01 A növényvédő szerek olyan peszticidek, amelyeket a károsítók, kártevők és járványok leküzdésére, a növények életfolyamatainak befolyásolására, a növényi termékek tartósítására, illetve a nem kívánatos növények vagy növényrészek elpusztítására vagy növekedésének megakadályozására használnak. Növényvédő szerek többek között a rovarölő, gombaölő és gyomirtó szerek.

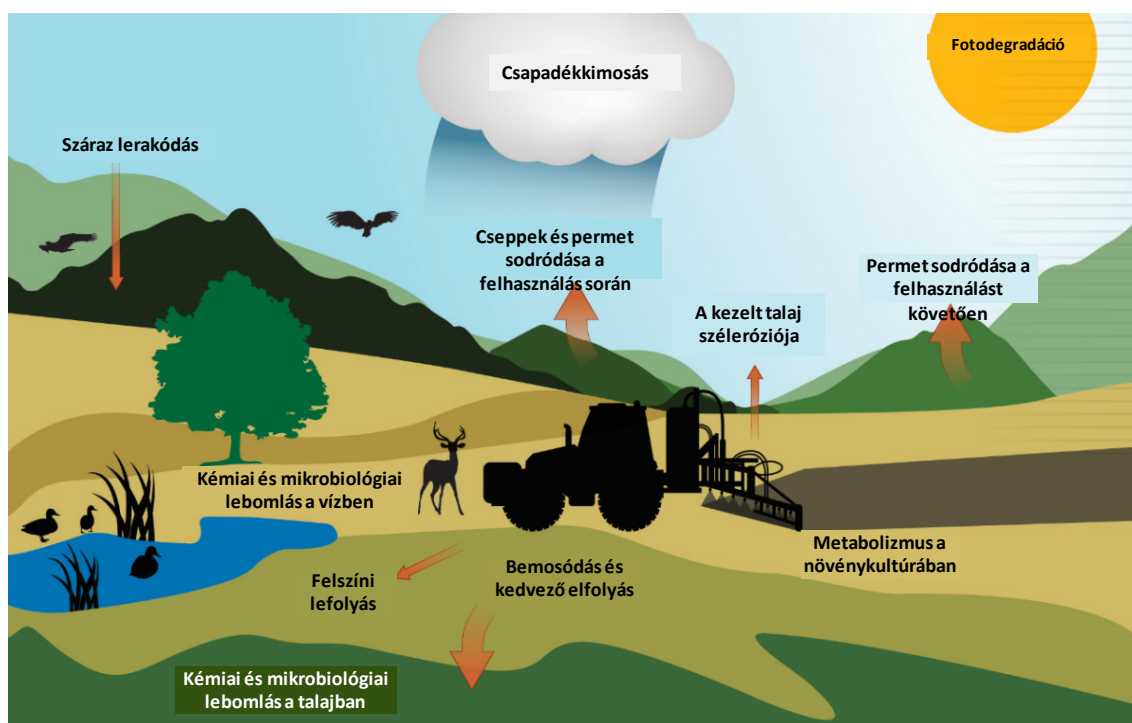
02 A növényvédő szerek használata nyomás alá helyezheti a környezetet; kockázatot jelenthet a talaj- és felszíni vizek minőségére, a talajminőségre, a biológiai sokféleségre, az ökoszisztémákra és az emberi egészségre, többek között az élelmiszerekben található maradékanyagok révén. A földekre permetezett növényvédő szerek a környező területeken bejuthatnak a talajba és a vizekbe (lásd: [1. ábra](#)). A növényvédő szerek hatással vannak a növényekre és az állatokra, és hozzájárulhatnak a biológiai sokféleség, többek között a rovarpopulációk csökkenéséhez¹. A biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó tudománypolitikai kormányközi platform például megállapította, hogy a beporzónépeség csökkenésének egyik kiváltó oka a növényvédő szerek használata².

---

¹ Geiger, F. et al, „Persistent negative effects of pesticides on biodiversity and biological control potential on European farmland” (A peszticideknek a biológiai sokféleségre és a biológiai ellenőrzési potenciálra gyakorolt tartós negatív hatása az európai mezőgazdasági földterületeken), *Basic and Applied Ecology*, Elsevier Gmbh, 2010, 97–105. o.

² IPBES, „The assessment report of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services on pollinators, pollination and food production” (A biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi platform értékelő jelentése a beporzóról, a beporzásról és az élelmiszer-termelésről), A biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi platform titkársága, Bonn, Németország, 2016.

1. ábra. Hogyan helyezheti a növényvédő szerek használata nyomás alá a környezetet

Forrás: Clearwater, R. L., T. Martin and T. Hoppe (szerk.), „Environmental sustainability of Canadian agriculture: Agri-environmental indicator report series – Report #4” (A kanadai mezőgazdaság környezeti fenntarthatósága: Jelentés-sorozat az agrár-környezetvédelmi mutatókról, 4. jelentés), Agriculture and Agri-Food Canada, Ottawa, 2016, 155. o.

03 1991 óta az Unió közös szabályokkal bír a növényvédő szerek engedélyezésére és használatára vonatkozóan (korábban erről a tagállamok saját jogszabályai rendelkeztek). Az **I. melléklet** a növényvédő szerekre vonatkozó legfontosabb uniós jogszabályokat mutatja be. Minden növényvédő szer kétlépcsős engedélyezési eljárásen esik át: először a Bizottság jóváhagyja a hatóanyagokat, majd ezt követően a tagállamok engedélyezhetik a jóváhagyott hatóanyagokat tartalmazó növényvédő szerek forgalmazási formáit (lásd: **II. melléklet**). Az uniós jóváhagyási kritériumok leszögezik, hogy a növényvédő szerek nem gyakorolhatnak káros hatást az emberi vagy állati egészségre, és nem gyakorolhatnak elfogadhatatlan hatást a környezetre.

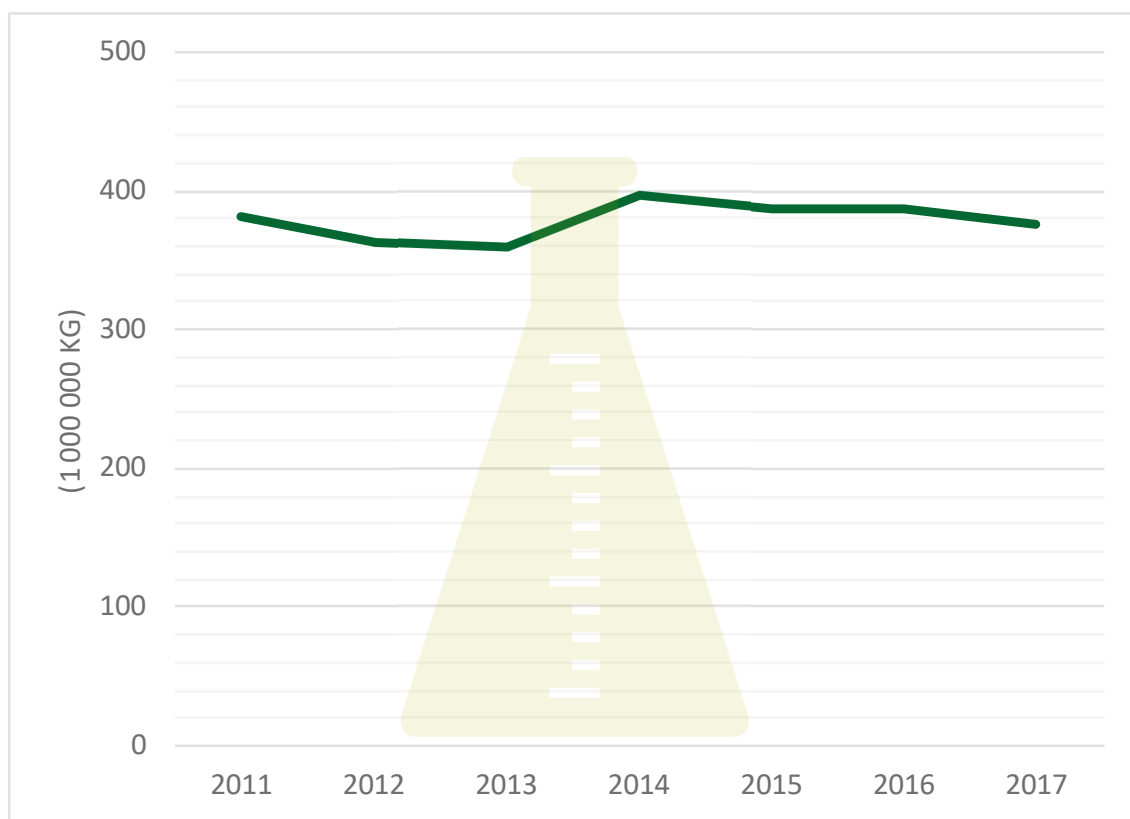
04 A tagállamok rendszeresen bocsátanak a Bizottság rendelkezésére statisztikákat a növényvédő szerekről, az Eurostat pedig éves uniós statisztikákat tesz közzé az értékesített növényvédő szerekben található hatóanyagokról³. Amint a **2. ábra** mutatja,

³ Az „értékesített” kifejezést jelentésünkben „forgalomba hozott” értelemben használjuk, ahogy ez utóbbit a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2009. október 21-i

a növényvédő szerekben használt hatóanyagok teljes uniós értékesítése az elmúlt években meglehetősen állandó maradt. Egy dolog azonban a növényvédő szerek értékesítése, és más dolog a használatukkal járó kockázat, illetve a hatásaik. A növényvédő szerek kockázatai és hatásai különbözőek lehetnek a hatóanyagaiktól és összetételüktől függően, de attól függően is, hogy felhasználóik hol, mikor és hogyan alkalmazzák őket a gyakorlatban.

2. ábra. A növényvédő szerekben használt hatóanyagok értékesítése összesen (EU 28)

Forrás: Európai Számvevőszék, az Eurostat honlapján rendelkezésre álló adatok alapján (adatkészlet lekérve: 2019. július 22-én). Ezek az adatok nem tartalmazzák a bizalmas információkat, amelyek az Eurostat becslése szerint a teljes adatkészleten belüli értékesítések kevesebb mint 3%-ának felelnek meg.

05 A peszticidek fenntartható használatáról szóló 2009. évi irányelv⁴ (a továbbiakban: az irányelv) létrehoz egy keretet arra, hogy a növényvédő szerek használatának az emberi egészségre és a környezetre gyakorolt kockázatai és hatásai csökkentésével, valamint az integrált növényvédelem előmozdításával el lehessen érni a növényvédő szerek fenntartható használatát.

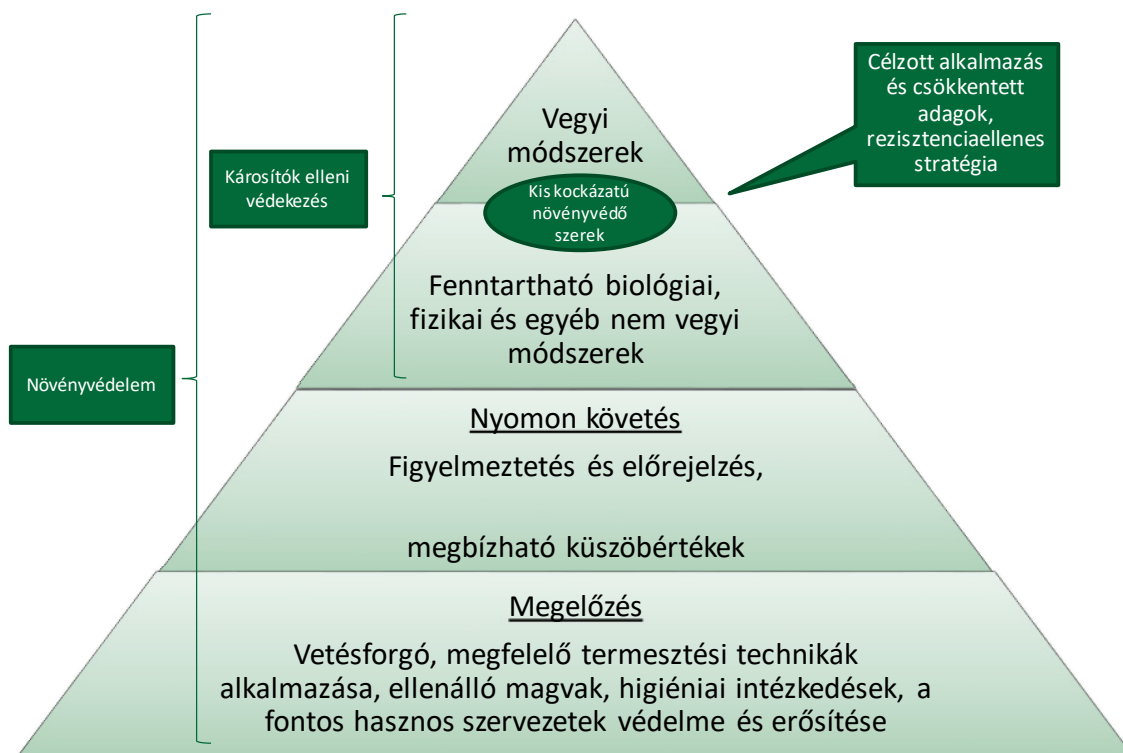
06 Az integrált növényvédelem az 1970-es évekből származó koncepció, amely különösen a kártevőfertőzések megelőzésére összpontosít, és az olyan fenntartható gazdálkodási gyakorlatokra épít, mint a vetésforgó alkalmazása és a kártevőknek ellenálló vetőmagok kiválasztása. A koncepció része a kártevők felügyelete és biztos küszöbértékek meghatározása, amelyek segítségével eldönthető, hogy szükséges-e a károsítók elleni védekezés, és ha igen, mikor. A növényvédő szerek rutinszerű alkalmazásához képest az integrált növényvédelem környezetbarátabb megközelítés, amely különböző a józan ész diktálta gyakorlatokat ötvözt. Az integrált növényvédelem révén csökkenthető a növényvédő szerektől való függőség: az integrált növényvédelem alkalmazása során a mezőgazdasági termelők csak akkor alkalmaznak vegyi növényvédő szereket, ha a károsítók elleni védekezés megelőző, fizikai, biológiai vagy más nem vegyi módszereit már kimerítették (lásd: **3. ábra**). Az integrált növényvédelem az Unió növényvédőszer-politikájának fontos része, és 2014-ben kötelezővé is vált⁵.

---

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2009. október 21-i 2009/128/EK irányelve a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról.

⁵ Az irányelv 14. cikkének (4) bekezdése.

3. ábra. Az integrált növényvédelem alapelvei

Forrás: Európai Számvevőszék, a 2009/128/EK irányelv III. melléklete alapján.

07 Ha könnyebben lehet alternatív módszereket alkalmazni és kisebb kockázatú termékekhez hozzáférni, az fenntarthatóbbá teheti a károsítók elleni védekezést. A növényvédő szerekről szóló 2009. évi rendelet⁶ (a továbbiakban: PPP-rendelet) bevezette a kis kockázatú növényvédő szerek fogalmát. A kis kockázatúként való engedélyezéshez a növényvédő szerek csak kis kockázatúként⁷ jóváhagyott hatóanyagokat tartalmazhatnak, „aggályos anyagot” pedig egyáltalán nem. 2019 szeptemberéig 16 hatóanyagot hagytak jóvá mint kis kockázatút (a jóváhagyott hatóanyagok 3%-a). Emellett a PPP-rendelet bevezette az „egyszerű anyagok” fogalmát; az Unió 20 ilyen anyagot hagyott jóvá, amelyeket elsősorban nem növényvédelmi célokra használnak (hanem pl. élelmiszerben).

08 A Bizottság, a tagállamok és a növényvédelmi szerek felhasználói (pl. a mezőgazdasági termelők) mind szerepet játszanak a növényvédelmi szerekkel

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2009. október 21-i 1107/2009/EK rendelete a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről.

⁷ A PPP-rendelet II. mellékletének 5. pontja határozza meg a kis kockázatú anyagokra vonatkozó uniós kritériumokat.

kapcsolatos uniós politikában. A **4. ábra** bemutat néhány, a jelentésünk szempontjából lényeges feladatkört.

4. ábra. Fő feladatkörök a növényvédelmi szerekkel kapcsolatos uniós politikában

Az Európai Bizottság

- Az Unió növényvédő szerekkel kapcsolatos politikájáért az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság (DG SANTE) felelős: ez a főigazgatóság készíti elő a Bizottság határozatait a növényvédő szerekben használt hatóanyagok jóváhagyásáról és végez ellenőrzéseket arra nézve, hogy a tagállamok megfelelően alkalmazzák-e a vonatkozó uniós jogszabályokat.

Tagállamok

- A tagállamok engedélyezik a növényvédő szereknek a területükön történő felhasználását. Ők felelnek az irányelv végrehajtásáért, és nemzeti cselekvési terveket kell kidolgozniuk, számszerű célértékekkel és ütemtervekkel, amelyek kimutatják, hogyan szándékoznak csökkenteni a növényvédő szerek használatának kockázatait és hatásait.

Mezőgazdasági termelők

- A termelőknek alkalmazniuk kell a helyes növényvédelmi gyakorlat elveit, a növényvédő szereket a címkén feltüntetett utasítások szerint kell felhasználniuk, és be kell tartaniuk az irányelvet, így az integrált növényvédelem elveit is.

Forrás: Európai Számvevőszék.

Az ellenőrzés hatóköre és módszere

09 A közvélemény és az érdekelt felek (köztük az Európai Parlament) növekvő érdeklődése miatt úgy döntöttünk, hogy ellenőrzést végzünk az Unió növényvédelmi szerekkel kapcsolatos politikájára nézve. A Bizottság jelenleg értékeli az e szakpolitikai területre vonatkozó jogszabályokat, és várakozásunk szerint jelentésünk kiegészítheti ezt az értékelést.

10 Fő célunk annak értékelése volt, hogy az uniós fellépés csökkentette-e a növényvédelmi szerek használatával kapcsolatos kockázatot, elsősorban a vonatkozó uniós keret 2009. évi felülvizsgálatát követő időszakban (a vonatkozó főbb uniós szabályok listáját lásd: [1. melléklet](#)). A kérdés megválaszolásához azt vizsgáltuk, hogy:

- biztosít-e az uniós keret ösztönzőket a növényvédelmi szerektől való függőség csökkentésére, többek között betartatják-e az integrált növényvédelem szabályait és visszaszorítják-e a „szabványos” (azaz nagyobb kockázatú) növényvédelmi szerek használatát;
- a Bizottság és a tagállamok mérik-e a növényvédő szerek használatának kockázatát és környezeti hatásait.

A növényvédő szerek tudományos értékeléseinek újraértékelése nem volt célunk.

11 Ellenőrzésünkre 2019. február és szeptember között került sor. Ellenőrzési munkánk keretében strukturált interjúkat készítettünk a Bizottságnál (Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság, Környezetvédelmi Főigazgatóság és Eurostat), valamint az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóságnál, áttekintettük a vonatkozó dokumentumokat és tájékozódó látogatásokat tettünk három tagállamban (Franciaország, Litvánia és Hollandia). Ezeket a tagállamokat úgy választottuk ki, hogy több földrajzi övezet (déli, északi és középső)⁸ is képviselve legyen, hogy a minta tükrözze a mezőgazdasági gyakorlatok és feltételek különbségeit, akárcsak azt, hogy eltérések vannak a növényvédő szerek használatával kapcsolatos kockázatok csökkentésére irányuló erőfeszítésekben (az integrált növényvédelem előmozdítása, kutatás, pénzügyi támogatás), illetve abban, hogy hány kis kockázatú növényvédő szert engedélyeztek. Felkerestük Svájcot is, hogy képet kapjunk arról, hogyan építi be egy nem uniós tagország az integrált növényvédelemmel kapcsolatos feltételeket a mezőgazdasági termelőknek nyújtott közvetlen kifizetésekbe. Áttekintettünk 18, a növényvédő szerek használatával kapcsolatos kockázatok csökkentésére irányuló tagállami nemzeti cselekvési tervet⁹, valamint a 2014 és 2020 közötti vidékfejlesztési programok növényvédő szerekkel és integrált növényvédelemmel kapcsolatos intézkedéseit, és interjút készítettünk a megbízhatósági nyilatkozattal kapcsolatos ellenőrzéseink céljára véletlenszerűen kiválasztott 33 mezőgazdasági termelővel.

---

⁸ A földrajzi övezeteket a PPP-rendelet I. melléklete határozza meg.

⁹ 2019 júniusáig a következő 18 ország nyújtott be a Bizottságnak felülvizsgált nemzeti cselekvési tervet: Ausztria, Belgium, Cseh Köztársaság, Ciprus, Dánia, Észtország, Finnország, Franciaország, Írország, Litvánia, Luxemburg, Málta, Lengyelország, Portugália, Románia, Szlovénia, Spanyolország és Svédország.

Megállapítások

A növényvédő szerek fenntartható használatát befolyásolta a lassú kezdés

Késedelmet szenvedtek az irányelv gyakorlatba való átültetésének első lépései

12 A 2009. évi irányelv keretet hoz létre a növényvédő szerek fenntartható használatának elérésére és az integrált növényvédelem előmozdítására, beleértve az alternatív megközelítések és a nem vegyi módszerek alkalmazását. A tagállamoknak két év állt rendelkezésükre, hogy az irányelvet átültessék nemzeti jogszabályaikba¹⁰.

13 A Bizottság ellenőrizte, hogy az átültetés idejében megtörtént-e, és kötelezettségszegési eljárást indított azzal a két tagállammal¹¹ szemben, amely 2012-ig még nem ültette át az irányelvet. Azt azonban, hogy a tagállam teljes körűen és helyesen végezte-e el az átültetést, a Bizottság már nem vizsgálta. Megállapítottuk például, hogy Franciaország ugyan hozott intézkedéseket az irányelv átültetésére, beleértve az integrált növényvédelem előmozdítását is, ám ez utóbbi előírásait nem ültették át a francia jogba.

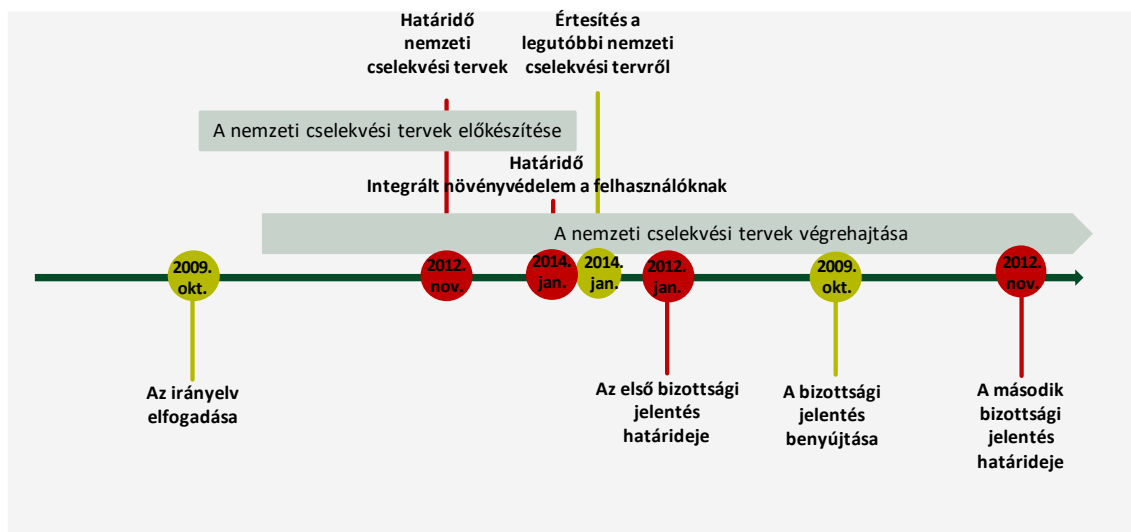
14 A tagállamoknak 2012. november 26-ig kellett kidolgozniuk nemzeti cselekvési terveiket, amelyekben többek között mennyiségi célkitűzéseket, célértékeket és határidőket határoznak meg a növényvédőszer-használat kockázatainak és hatásainak csökkentésére. Az **5. ábra** felvázolja a legfontosabb eseményeket és bemutatja az irányelv gyakorlati megvalósításának ütemtervét.

---

¹⁰ Az irányelv 23. cikke.

¹¹ Bulgária és Luxemburg.

5. ábra. A főbb események határidői és tényleges időpontjai

Forrás: Európai Számvevőszék, az irányelv és bizottsági dokumentumok alapján.

15 A határidőig a tagállamoknak mindössze egyharmada nyújtotta be nemzeti cselekvési tervét a Bizottságnak, 2014 februárjáig azonban már mindegyiküknek sikerült benyújtania azt. A Bizottság valamennyi tagállamnak figyelmeztető levelet küldött, amelyben felhívta a figyelmet az első nemzeti cselekvési tervek hiányosságaira és az irányelv végrehajtásának problémás területeire. 2014 novemberében esedékes első jelentését a Bizottság csak 2017 októberében nyújtotta be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak¹².

16 A tagállamoknak ötévente felül kell vizsgálniuk és szükség esetén aktualizálniuk kell nemzeti cselekvési tervüket. E felülvizsgálat határideje, attól függően, hogy mikor nyújtották be a Bizottságnak az eredeti nemzeti cselekvési terveket, 2016-tól 2019-ig terjedő intervallumban jár le, mivel a cselekvési tervek tagállami benyújtása is eltérő időpontokban történt. A tagállamok közel háromnegyede saját határidőket szabott meg és elkésett a felülvizsgálattal (tizenegy tagállam egy évnél is többet). Ellenőrzésünk idején a Bizottság éppen az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak benyújtandó második (2018 novemberében esedékes) jelentését készítette.

¹² A Bizottság jelentése (COM(2017) 587 final) letölthető a Bizottság honlapján: https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/sustainable_use_pesticides_en.

A Bizottság 2016 óta fokozza fellépését

17 2016 óta a Bizottság fokozza az irányelv végrehajtásának előmozdítására és érvényesítésére irányuló fellépését. A Bizottság kezdeményezései közé tartozik a nemzeti cselekvési tervek értékelése és az irányelv gyakorlatba való átültetését célzó tagállami intézkedések nyomon követése.

18 A Bizottság kérdőívet küldött a tagállamoknak, és hat tagállamot fel is keresett, hogy információkat gyűjtsön az irányelv végrehajtásáról. Egy áttekintő jelentés¹³ összefoglalja a főbb megállapításokat, követendő példákat mutat be többek között a vízvédelem, a képzés és az integrált növényvédelem terén, és rámutat, hogy mely fő akadályokkal kell a tagállamoknak szembenézniük az irányelv végrehajtása során. Több tagállam számolt be arról, hogy nehéz ellenőriznie az integrált növényvédelmet, és hogy annak gyakorlati megvalósítását akadályozza a pénzügyileg életképes, eredményes, nem vegyi jellegű ellenőrzési technikák hiánya. 2018-ban a Bizottság a tényfeltáró látogatásokról áttért a szabályszerűségi ellenőrzésekre, és azóta ajánlásokat fogalmaz meg a tagállamok számára, illetve korrekciós intézkedésekre hívja fel őket.

19 A Bizottság rendszeres találkozókon vitatja meg a tagállami hatóságokkal az irányelv végrehajtását. Létrehozott egy internetes portált a növényvédő szerek fenntartható használatáról, amely alapvető információkkal szolgál, illetve nemzeti cselekvési terveket és a tagállamok hivatalos weboldalaiba mutató linkeket tartalmaz¹⁴.

20 A kutatási és innovációs tevékenységek fontosak annak biztosításához, hogy az integrált növényvédelem végrehajtásához alternatív növényvédelmi módszerek és kis kockázatú növényvédő szerek álljanak rendelkezésre. Az Unió támogatja a károsítók elleni védekezés gazdaságilag megvalósítható alternatív módszereit elérhetővé tevő kutatásokat. A Horizont 2020 uniós kutatási program keretében pályázati felhívásokat tesznek közzé a fenntartható gyomgazdálkodás stratégiáihoz, eszközeihez és technológiáihoz, valamint a növényvédő szerek használatának alternatíváihoz és az integrált növényvédelemhez kapcsolódóan. A mezőgazdaság termelékenységét és fenntarthatóságát célzó európai innovációs partnerség célja, hogy integrálja a különböző finanszírozási forrásokat és összehozza egymással a mezőgazdasági termelőket, a tanácsadókat, a kutatókat, a mezőgazdasági vállalatokat, a nem

¹³ DG(SANTE) 2017–6291: „Overview Report Sustainable Use of Pesticides” (Áttekintő jelentés a peszticidek fenntartható használatáról), http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/overview_reports/details.cfm?rep_id=114.

https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/sustainable_use_pesticides_en.

kormányzati szervezeteket és a mezőgazdasági innovációban partnerként részt vevő egyéb szereplőket. Az így létrejövő hálózat a Horizont 2020 keretében finanszírozott nagyszabású kutatási és innovációs projekteket kapcsol össze nemzeti és regionális szinten működő kisebb operatív csoportokkal, hogy áthidalja a kutatás és a gyakorlat közötti szakadékokat.

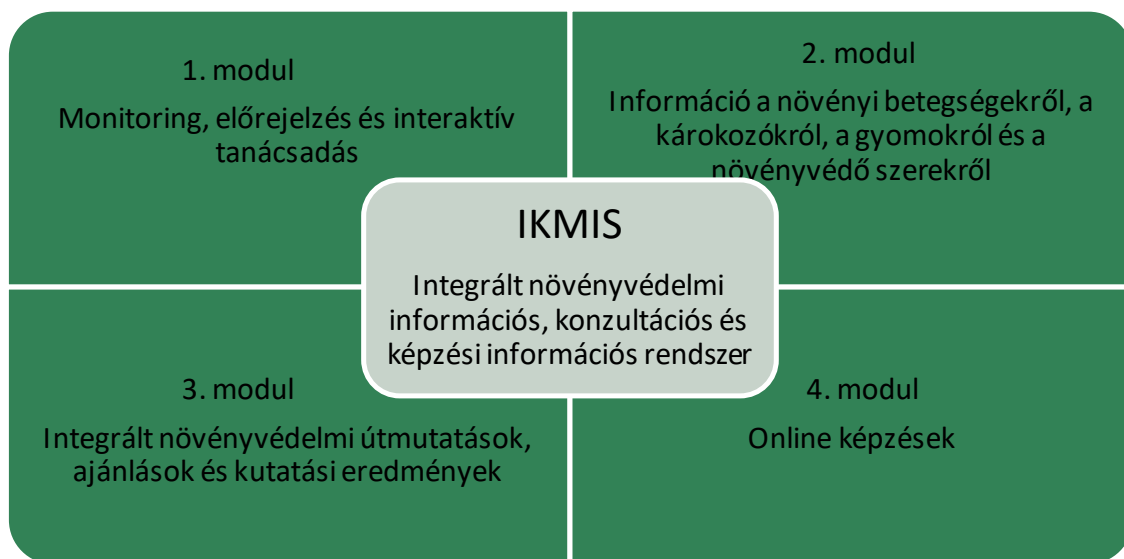
Az uniós fellépés kevésbé ösztönzi a mezőgazdasági termelőket az integrált növényvédelem bevezetésére

A Bizottság és a tagállamok támogatják az integrált növényvédelmet, de kevésbé érvényesítik azt

21 Annak, hogy el lehessen érni a növényvédő szerek fenntartható használatát, fontos eszköze az integrált növényvédelem. Az uniós szabályok az integrált növényvédelmet nyolc általános elv együtteseként határozzák meg (lásd: [III. melléklet](#)), amelyek célja, hogy vegyi növényvédő szerek alkalmazására csak akkor kerüljön sor, ha korábban már folyamodtak a károsítók elleni védekezés megelőző, természetes, illetve kevésbé káros módszereihez (lásd még: [3. ábra](#)). A figyelemfelkeltés egyik módja, hogy a növényvédő szerek címkéin említés történhet az integrált növényvédelemről. Tagállami helyszíni vizsgálataink során az integrált növényvédelemhez közvetlenül kapcsolódó jelzéseknek csak egy példáját láttuk: Litvániában egyes címkéken szerepeltek utasítások annak elkerülésére, hogy a károkozók ellenállóvá váljanak az adott növényvédő szerrel szemben.

22 A Bizottság és a tagállamok intézkedéseket tettek az integrált növényvédelem ismertetésére és terjesztésére. Az általunk felülvizsgált nemzeti cselekvési tervek mindegyike tartalmazott információkat képzési tevékenységekről, az ismeretek megosztásáról, valamint kártevő-felügyeleti és döntéshozatali eszközökről. Például a kártevő-felügyelet és a korai előrejelző rendszerek az integrált növényvédelem szerves részét képezik, mivel segítik a mezőgazdasági termelőket abban, hogy megelőző jelleggel és célzottabban tudjanak védekezni a károsítók ellen. A Bizottság megállapítása szerint a legtöbb (24) tagállam közfinanszírozású rendszert működtet a kártevő- és járványellenes intézkedésekkel kapcsolatos előrejelzésre, figyelmeztetésre és korai felismerésre. Litvánia például olyan interaktív informatikai rendszert fejlesztett ki, amely ötvözi a növényvédő szerek használói számára az integrált növényvédelem alkalmazásához nyújtott támogatás különböző szempontjait (lásd: [6. ábra](#)).

6. ábra. Az integrált növényvédelmet és egyéb növényvédelmet támogató litván informatikai rendszer

Forrás: Európai Számvevőszék, az IKMIS alapján.

23 Az uniós szabályok a növényvédő szerek használóinak előírják az integrált növényvédelem általános elveinek alkalmazását¹⁵, és a tagállamoknak a nemzeti cselekvési terveikben le kellett írniuk, hogyan tervezik biztosítani, hogy 2014 januárjáig valamennyi hivatásos felhasználó¹⁶ alkalmazza az integrált növényvédelem elveit¹⁷. A Bizottság hiányosságokat állapított meg az integrált növényvédelem alkalmazásának biztosítása terén az eredeti nemzeti cselekvési tervekben, és az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak benyújtott 2017. évi jelentésében (lásd: 15. bekezdés) jelezte, hogy a tagállamoknak kritériumokat kell kidolgozniuk annak értékelésére, hogy a mezőgazdasági termelők alkalmazták-e az integrált növényvédelmet. Vizsgálatunk kimutatta, hogy a felülvizsgált nemzeti cselekvési tervek többsége (18 közül 12) nem ismertette, hogyan biztosítják a tagállamok, hogy valamennyi hivatásos felhasználó végrehajtsa az integrált növényvédelem általános elveit.

¹⁵ A PPP-rendelet 55. cikke értelmében a növényvédő szerek felhasználásának meg kell felelnie az irányelvnek és különösen az integrált növényvédelem – az irányelv 14. cikkében és III. mellékletében említett – általános elveinek.

¹⁶ Az irányelv 3. cikkének 1. pontja szerint „hivatásos felhasználó” minden olyan személy, aki szakmai tevékenysége során peszticideket használ.

¹⁷ Az irányelv 14. cikkének (4) bekezdése.

24 2009-ben a Bizottság külső vállalkozót bízott meg az integrált növényvédelem elveinek meghatározására vonatkozó útmutató dokumentum¹⁸ elkészítésével. A dokumentum célja annak elősegítése volt, hogy a tagállamok figyelembe vegyék az integrált növényvédelmet nemzeti cselekvési terveik elkészítésekor, emellett iránymutatást is nyújtott a szabályszerűség nyomon követéséhez. A nemzeti cselekvési tervek azonban elsősorban az integrált növényvédelem jobb megértését célzó képzésre, tanácsadási tevékenységekre és figyelemfelkeltésre összpontosítottak, és nem határoztak meg olyan konkrét követelményeket, amelyek révén az integrált növényvédelem általános elveit a gyakorlatban ellenőrizhető fellépésekre lehetne váltani.

25 A növényvédő szerek hivatásos felhasználóinak legalább három évig nyilvántartást kell vezetniük az általuk felhasznált termékekről¹⁹. Az integrált növényvédelem 8. alapelve előírja számukra, hogy növényvédőszer- és kártevőfelügyelet-nyilvántartásuk alapján ellenőrizzék, hogy növényvédelmi intézkedéseik sikeresek voltak-e. Nincsen olyan uniós előírás, hogy a felhasználóknak nyilvántartást kellene vezetniük más integrált növényvédelmi intézkedésekről; a Bizottság arra ösztönözte a tagállamokat, hogy nemzeti jogukba vezessenek be ilyen kötelezettségeket. Ezt eddig csak néhány tagállam tette meg (lásd: az [1. háttérmagyarázatban](#) bemutatott példát).

---

¹⁸ Draft Guidance Document for establishing IPM principles (Iránymutatás-tervezet az integrált növényvédelem elveinek meghatározásához) (07.0307/2008/504015/ETU/B3).

¹⁹ A PPP-rendelet 67. cikke.

1. háttérmagyarázat

Az ír mezőgazdasági termelők integrált növényvédelmi nyilvántartást vezetnek

Írországból minden hivatásos felhasználónak nyilvántartást kell vezetnie az integrált növényvédelem végrehajtásának igazolására²⁰. A termelők nyilvántartják a növényvédő szerek használatának okait, beleértve például a károkozó típusát, a meghozott megelőző intézkedéseket, a rezisztenciakezelést, az alkalmazott küszöbértékeket és a terméskárt.

26 A Bizottság a 2018. és 2019. évi tagállami ellenőrzései során úgy ítélte meg, hogy az integrált növényvédelem végrehajtását kevésbé érvényesítik. A megkérdezett mezőgazdasági termelők többsége (33 közül 27-en) úgy nyilatkoztak, hogy ismerik az integrált növényvédelmet, annak elveit alkalmazzák mezőgazdasági üzemükben, ami azt jelzi, hogy a termelők eléggé tisztában vannak a koncepcióval. A felkeresett tagállamok azonban nem tudták megerősíteni, hogy a felhasználók milyen arányban felelnek meg az integrált növényvédelem elveinek, és ezt vizsgálataik során nem is ellenőrzik. A szabályszerűség értékelése szakértelmet igényel, és megnehezíti az, hogy függ a növénykultúrától, a talaj típusától, a gazdaság méretétől és olyan külső tényezőktől, mint az időjárás és a károkozó típusa.

27 A tagállamoknak szankciókat kell megállapítaniuk a növényvédő szerekre vonatkozó szabályok megsértése esetére. A felkeresett három tagállam közül csak Hollandia szabott meg az integrált növényvédelemmel kapcsolatos szankciókat. A Bizottság ellenőrzései és a mi tagállami helyszíni vizsgálataink sem találtak követendő gyakorlatot arra nézve, miképp ellenőrzik, hogy a mezőgazdasági termelők alkalmazzák-e az integrált növényvédelem elveit. A felkeresett tagállamokból a **2. háttérmagyarázat** mutat be példákat.

²⁰ A 2012. évi 155. sz. ún. Statutory Instrument (rendeletben foglalt munkavállalási feltételek) 14. cikke. Az Európai Közösségek 2012. évi rendeletei (a peszticidek fenntartható használatáról).

2. háttérmagyarázat

Kevés tagállam ellenőrzi az integrált növényvédelem elveinek alkalmazását

Franciaországban a növényvédő szerekkel kapcsolatos ellenőrzések kiterjednek a nyomkövetési módszerek és eszközök alkalmazására, valamint arra, hogy a mezőgazdasági termelők alkalmaznak-e biológiai növényvédő szereket és a vegyi növényvédő szerek használatának csökkentését célzó módszereket, azonban nem szabtak meg szankciókat az ezzel kapcsolatos meg nem felelések esetére.

Litvániában az ellenőrök kérdőív kitöltésével tájékozódnak a mezőgazdasági termelőknek az integrált növényvédelemre vonatkozó ismereteiről, illetve annak gyakorlati végrehajtásáról. Az ellenőrök lehetőség szerint igazoló dokumentumok és egyéb bizonyítékok felhasználásával ellenőrzik a válaszok igazságtartalmát. Nem értékelik ugyanakkor az integrált növényvédelem elveinek való megfelelést, és ebből adódóan nem tárják fel az integrált növényvédelmi előírások be nem tartásának eseteit, és nem alkalmaznak szankciókat sem.

Hollandiában annak ellenőrzése történik meg, hogy a növényvédő szerek felhasználói dokumentálták-e az ún. „növényvédelmi monitoron” az integrált növényvédelemmel kapcsolatos észrevételeiket, amit egyébként tetszés szerinti formában megtehetnek. Az észrevételek tartalmát azonban az ellenőrök nem vetik össze a mögöttes dokumentumokkal. A holland szabályok szerint bírságot fizet az, aki nem tölti ki a növényvédelmi monitort, ám a gyakorlatban a hatóságok 2017-ben egyszer sem szabtak ki ilyen bírságot, pedig az általuk ellenőrzött felhasználók 20%-a nem töltötte ki a monitort.

A közös agrárpolitika kevés segítséget nyújt az integrált növényvédelem érvényesítéséhez

28 A Bizottságon belül a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság felelős a közös agrárpolitikáért (KAP). A KAP-nak részét képezik olyan eszközök, amelyek segíthetik a mezőgazdasági termelőket a növényvédő szerek fenntartható alkalmazásában. Példaként a következőket említjük meg:

- a tagállamoknak valamennyi termelőnek szóló mezőgazdasági tanácsadó rendszereket kell létrehozniuk, az integrált növényvédelem témájában is;
- a 15 hektárnál nagyobb szántóterülettel rendelkező, közvetlen kifizetésekben részesülő mezőgazdasági termelőknek a szántóterületük 5%-án fenn kell tartaniuk az ökológiai jelentőségű területeket, és 2018 óta ezeken a területeken nem alkalmazhatnak növényvédő szereket;

- o a gyümölcs- és zöldségágazatban külön programok segítik elő az integrált növényvédelem elterjedését.

29 A tagállamok ezenkívül felhasználhatnak az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból finanszírozott KAP-intézkedéseket is a növényvédő szerek, illetve ezen belül az integrált növényvédelem fenntartható használatának előmozdítására. Ilyen intézkedés például az agrár-környezetvédelemmel és éghajlattal kapcsolatos bármely kötelezettségvállalás, amelyek kapcsán a tagállamok az integrált gazdálkodás keretében támogatást nyújthatnak inputgazdálkodásra (növényvédő szerek, illetve műtrágyák használata), valamint a fenntartható gazdálkodási gyakorlatokra. A tagállamok a KAP-ot a biogazdálkodás támogatására is felhasználhatják, amelyre az irányelv az „alacsony peszticidfelhasználású növényvédelem” egyik típusaként hivatkozik²¹. A biogazdálkodással érintett területek az összes uniós mezőgazdasági terület 7%-át teszik ki²². Releváns intézkedések még a beruházásokhoz, például a precíziós mezőgazdasági berendezésekbe történő beruházásokhoz nyújtott támogatások is. A tagállamok a vidékfejlesztési programok keretében más egyedi intézkedéseket is terveznek.

30 A KAP-kifizetések zöme a kölcsönös megfeleltetés²³ hatálya alá tartozik. A kölcsönös megfeleltetés mechanizmusa a KAP-kifizetéseket ahhoz köti, hogy a mezőgazdasági termelők betartják-e a környezetvédelemre, az élelmiszer-biztonságra, az állat- és növényegészségügyre és az állatjólétre vonatkozó alapvető előírásokat, valamint a földterületek jó mezőgazdasági és környezeti állapotának fenntartására vonatkozó követelményt. A KAP-kifizetések jogi követelményekkel való összekapcsolása segíthet érvényesíteni a szabályokat.

31 A tagállamoknak ellenőrizniük kell a kölcsönös megfeleltetési szabályok betartását, és helyszíni vizsgálatokat kell végezniük a KAP-kifizetésekből részesülő mezőgazdasági termelők legalább 1%-ánál. A kölcsönös megfeleltetés nem jelenti azt,

²¹ Az irányelv 14. cikkének (1) bekezdése az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről szóló, 2007. június 28-i 834/2007/EK tanácsi rendelet értelmében szól a biogazdálkodásról.

²² 2017-ben, az alábbi weboldalon elérhető Eurostat-statisztikák alapján:
https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Organic_farming_statistics.

²³ A 2014 és 2020 közötti időszakra a kölcsönös megfeleltetési követelményekre vonatkozó szabályokat a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról szóló, 2013. december 17-i 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 93. cikke és II. melléklete határozza meg.

hogy a KAP-kifizetéseknek feltétele lenne ezeknek az alapvető előírásoknak a betartása, de a tagállamok adminisztratív szankciókat szabnak ki az előírásokat be nem tartó kedvezményezettekre. A gyakorlatban a közigazgatási szankciók olyan csökkentések, amelyek a gondatlanságból eredő jogsértések esetében nem haladják meg az 5%-ot. Az ismétlődő jogsértések magasabb büntetéseket vonhatnak maguk után, és ha a meg nem felelés szándékos, a csökkentés mértéke elérheti vagy meghaladhatja a 20%-ot²⁴.

32 A 2014 és 2020 közötti időszakban érvényes KAP keretében a kölcsönös megfeleltetés megköveteli, hogy a növényvédő szerek felhasználói betartsák a címkéken meghatározott feltételeket, illetve figyelembe vegyék a helyi feltételeket²⁵, de nem része sem az irányelv, sem az integrált növényvédelem elveinek alkalmazása. A növényvédő szerek fenntartható használata szempontjából más kölcsönös megfeleltetési követelmények is relevánsak, mint például a védelmi sávok és a felszín alatti vizek védelme. Ehhez képest Svájcban a mezőgazdasági termelőknek ahhoz, hogy közvetlen kifizetésben részesülhessenek, az integrált növényvédelemnek az irányelvben meghatározott általános elveihez hasonló „ökológiai teljesítményt”²⁶ kell igazolniuk. Vizsgálatuk részeként a svájci hatóságok ellenőrzik a talaj védelmével és a biológiai sokféleség előmozdításával, a károsítókra vonatkozó küszöbértékek megállapításával és rögzítésével, valamint a növényvédő szerek helyes megválasztásával és használatuk indokolásával kapcsolatos követelményeket, valamint három hektárnál nagyobb szántófölddel rendelkező mezőgazdasági termelők esetében a vetésforgó alkalmazását.

33 A PPP-rendelet (35) preambulumbekzdése kimondja, hogy az integrált növényvédelem elveit bele kell foglalni a kölcsönös megfeleltetésbe. A 2014 és 2020 közötti KAP-időszak elején a jogalkotó²⁷ felkérte a Bizottságot, hogy – mihelyt valamennyi tagállam végrehajtotta az irányelvet és azonosította, hogy mely kötelezettségek alkalmazandók közvetlenül a mezőgazdasági termelőkre – tegyen

²⁴ A közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról szóló, 2013. december 17-i 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 91., 96. és 99. cikke.

²⁵ 10. sz. jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény: Növényvédő szerek: a PPP-rendelet 55. cikkének első és második mondata.

²⁶ A közvetlen kifizetésekről szóló svájci rendelet (Ordonnance sur les paiements directs versés dans l’agriculture [Ordonnance sur les paiements directs, OPD; RS 910.13] du 23 octobre 2013) 11–25. cikke.

²⁷ Az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a 1306/2013/EU rendelethez csatolt közös nyilatkozata a kölcsönös megfeleltetésről.

javaslatot a KAP szabályainak módosítására annak érdekében, hogy az irányelv vonatkozó részeit belefoglalja a kölcsönös megfeleltetésbe. A Bizottság nem tett ilyen javaslatot a 2014–2020-as KAP-ra vonatkozóan.

34 A 2020 utáni KAP-ra vonatkozó bizottsági javaslat jobban összekapcsolja a KAP-kifizetéseket és a növényvédő szerekkel kapcsolatos jogszabályi előírásokat („feltételeesség”²⁸). A javaslat szerint az részben felölelné a fenntartható használatot, viszont nem foglalná magában az integrált növényvédelem elveit. Az új, 13. sz. jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény hivatkozna az irányelvre, és a növényvédő szerek vonatkozásában kitérne a tanúsítási rendszerek létrehozására, a berendezések ellenőrzésére, védett területeken történő használatuk korlátozására, kezelésükre és tárolásukra. A „jó mezőgazdasági és környezeti állapot” javasolt 8. sz. előírása a talajpotenciál megőrzése érdekében előírná a vetésforgó alkalmazását.

35 A javasolt „feltételeesség” – csakúgy, mint a „kölcsönös megfeleltetés” jelenlegi mechanizmusa – nem azt jelenti, hogy a KAP-kifizetéseknek feltétele volna ezeknek a szabályoknak a betartása, hanem azt, hogy azon kedvezményezettek, akik nem felelnek meg ezeknek a követelményeknek, a tagállamok adminisztratív szankciókat vetnének ki. Ha a KAP-kifizetéseket összekapcsolják az integrált növényvédelem alkalmazásával, az segíthet a mezőgazdasági termelőknek abban, hogy azt átültessék a gyakorlatba.

Fejlődnek a nem vegyi módszerek, de kevés a kis kockázatú növényvédő szer

36 Egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a nem vegyi módszerek, és számos tagállam támogat olyan fogalmakat, mint a biológiai növényvédelem (Franciaország) és a biológiai növényvédő szerek (Hollandia). Az irányelv kimondja, hogy az integrált növényvédelem „elősegíti a növényi betegségek természetes módon történő leküzdését”²⁹, az integrált növényvédelem elvei között pedig szerepel, hogy a vegyi módszerekkel szemben a biológiai módszereket kell előnyben részesíteni³⁰. Lehetőség szerint előnyben részesítendőek a nem vegyi módszerek³¹, vagyis a meghatározás

²⁸ A KAP-stratégiai tervről szóló rendeletre irányuló javaslat (COM(2018)392) 11. cikke és III. melléklete.

²⁹ Az irányelv 3. cikkének (6) bekezdése.

³⁰ Az integrált növényvédelem általános elvei, 4. sz. elv (lásd: [III. melléklet](#)).

³¹ Az irányelv 14. cikkének (1) bekezdése.

szerint a károsítók elleni védekezés biológiai módszereit is magukban foglaló alternatív módszerek³². Az uniós jogszabályok említik a biológiai termékeket is³³, de sem azokról, sem a károsítók elleni biológiai védekezésről nem adnak fogalommeghatározást.

37 A kis kockázatú növényvédő szerek uniós koncepciója a kockázatra összpontosít, de a jóváhagyási eljárás a hatóanyag jellege szerint különbözik. A mikroorganizmusok értékeléséhez például más adatokra van szükség, mint a vegyi anyagok értékeléséhez. Az uniós szabályok külön adatszolgáltatási előírásokat és értékelési elveket tartalmaznak a mikroorganizmusokra vonatkozóan³⁴, és a Bizottság munkacsoportot hozott létre az adatszolgáltatási követelmények és értékelési elvek értékelésére azok aktualizálása céljából.

38 Míg a legtöbb kis kockázatú növényvédő szer tartalmaz mikroorganizmusokat, számos „biológiai” növényvédő szer nem minősül kis kockázatúnak. Franciaországban például 2019 júniusáig 481 növényvédő szert engedélyeztek biológiai növényvédő szerként, 23-at pedig kis kockázatúként. Ennek egyik oka az, hogy a biológiai növényvédő szerek közül sok tartalmaz olyan hatóanyagokat, amelyeket a kis kockázat fogalmának az uniós jogszabályokba történő bevezetése előtt hagytak jóvá³⁵, de a jóváhagyási eljárás azt is kimutatja, hogy nem minden nem vegyi hatóanyag felel meg a kis kockázat kritériumainak.

---

³² Az irányelv 3. cikkének (8) bekezdése.

³³ Például a PPP-rendelet 77. cikke kimondja, hogy a Bizottság útmutatókat fogadhat el a mikroorganizmusokra, feromonokra és biológiai termékekre vonatkozó kérelem tartalmáról.

³⁴ A Bizottság 2013. március 1-jei 283/2013/EU rendelete a hatóanyagokra vonatkozó adatszolgáltatási követelmények meghatározásáról és a Bizottság 2013. március 1-i 284/2013/EU rendelete a növényvédő szerekre vonatkozó adatszolgáltatási követelmények meghatározásáról.

³⁵ A kis kockázat fogalmát a PPP-rendelet vezette be, és első alkalommal 2015-ben hagytak jóvá hatóanyagot kis kockázatúként.

39 2019 szeptemberéig 487³⁶ hatóanyagot hagytak jóvá növényvédő szerekben való felhasználásra az Unióban, de ezek közül csak 16 (3%) minősült kis kockázatúnak. A jóváhagyott hatóanyagok közül a Bizottság 57-et minősített potenciálisan kis kockázatúnak³⁷, és ezek megújítását részesítette előnyben a többi hatóanyag megújításával szemben³⁸. A Bizottság és számos tagállam támogatja a kis kockázatú növényvédő szereket. Franciaországban azonban az ilyen támogató intézkedések (pl. a kereskedelmi reklám tilalma alóli mentesség) inkább a biológiai, mintsem a kis kockázatú növényvédő szerekre irányulnak. A megkérdezett mezőgazdasági termelők egy része (33 közül 14) hallott ugyan a kis kockázatú növényvédő szerekről, de egyikük sem használta ezeket. Ezzel szemben minden megkérdezett termelő hallott a károsítók elleni védekezés biológiai, fizikai (mechanikus) vagy egyéb nem vegyi módszereiről (vagy maga is alkalmazott ilyet).

40 A 16 kis kockázatú hatóanyagon alapuló növényvédő szer nem mindegyikét engedélyezték kis kockázatúként. Ennek egyik oka az, hogy a hatóanyagok mellett a növényvédő szerek más összetevőket, úgynevezett koformulánsokat is tartalmaznak. Ahhoz, hogy egy növényvédő szer kis kockázatúként legyen engedélyezve, minden koformulánsnak „nem aggályosnak” kell lennie. A másik ok az, hogy egyes növényvédő szerekre kockázatértékelés által szükségesnek ítélt „külön kockázatcsökkentő intézkedések”³⁹ is vonatkoznak. A kockázatcsökkentő intézkedések célja a növényvédő szereknek való emberi és környezeti kitettség minimalizálása, például védőfelszerelés (kesztyű stb.) viselése vagy permetezés nélküli pufferezóna betartása révén. „Általános kockázatcsökkentő intézkedésnek” a szokásosnak tekintett óvintézkedésnek minősülnek: ezek alkalmazásának esetén a növényvédő szerek engedélyezhetőek kis kockázatúként.

41 Ellenőrzésünk tanúsága szerint a felkeresett tagállamok néha eltérően értékelik a kockázatcsökkentő intézkedéseket. Hollandiában például két, vas-foszfátot tartalmazó kis kockázatú növényvédő szert nem engedélyeztek kis kockázatúként, mert úgy ítélték meg, hogy azok védőkesztyű viselését teszik szükségessé. A holland hatóságok megítélése szerint ez „külön kockázatcsökkentő intézkedés”. Franciaország és Litvánia azonban mindkét növényvédő szert kis kockázatúként engedélyezte. A címkézési előírások között szerepel a védőkesztyű viselése, de a tagállami hatóságok ezt szokásos

³⁶ Unió növényvédőszer-adatbázis, letöltés időpontja: 2019. szeptember 9.

³⁷ A Bizottság közleménye a növényvédő szerekben történő felhasználásra jóváhagyott, potenciálisan kis kockázatú hatóanyagok jegyzékéről (2018/C 265/02).

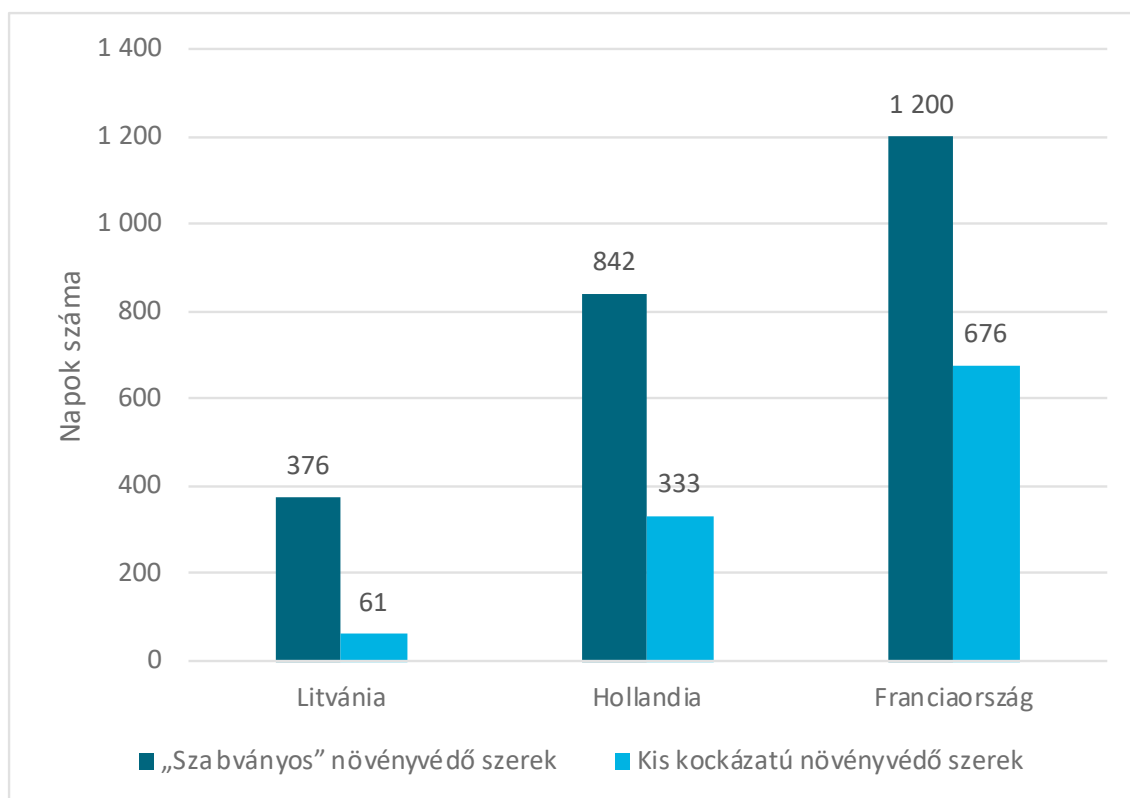
³⁸ AIR IV megújítási program.

³⁹ A PPP-rendelet 47. cikke.

óvintézkedésnek tekintik. Az uniós szabályok nem határozzák meg, hogy mi számít „külön kockázatcsökkentő intézkedésnek” (szemben az „általános kockázatcsökkentő intézkedéssel”), és erre vonatkozó iránymutatás sincsen.

42 Az uniós szabályok között szerepel a kis kockázatú növényvédő szerek engedélyezésének gyorsított ütemterve. A három általunk felkeresett tagállamból származó adatok azt mutatják, hogy a kis kockázatú növényvédő szerek engedélyezése gyorsabban halad, mint a „szabványos” növényvédő szereké (lásd: [7. ábra](#)).

7. ábra. Az engedélyezési eljárás átlagos hossza 2015 és 2018 között

Megjegyzés: Az ábra a kérelem benyújtása és az engedély kelte közötti átlagos időtartamot mutatja. Nem célja, hogy tükrözze a jogszabályban előírt határidők betartását, mivel az engedélyezés során bizonyos tevékenységek mentesülnek e határidők alól. A „szabványos” növényvédő szerekre vonatkozó adatok olyan zónák szerinti engedélyezési eljárásokon alapulnak, amelyekért a tagállam volt a felelős („referens tagállam”).

Forrás: Európai Számvevőszék, a 2015 és 2018 közötti időszakra vonatkozó tagállami adatok alapján.

43 A mezőgazdasági termelők kis kockázatú növényvédő szerekhez való hozzáféréseinek elősegítése és az integrált növényvédelem előmozdítása érdekében a Tanács 2016-ban végrehajtási tervet hagyott jóvá „az alacsony kockázatú növényvédő szerek rendelkezésre állásának növeléséről és az integrált növényvédelem tagállamokon belüli végrehajtásának felgyorsításáról”. A terv 40 intézkedést határozott meg a Bizottság, a tagállamok és a külső érdekelt felek számára. A kis kockázatú

növényvédő szerekre vonatkozó intézkedések középpontjában az engedélyezési eljárás felgyorsítása, a díjak csökkentésének megfontolása és iránymutatás biztosítása állt. A fenntartható növényvédelemmel foglalkozó szakértői csoport az elért eredményekről szóló jelentésben ismertette az intézkedések állását⁴⁰. A végrehajtási terv ismertebbé tette a kis kockázat koncepcióját a tagállamok, a Bizottság és az érdekelt felek körében, de a kis kockázatú növényvédő szerek száma továbbra is alacsony.

A Bizottság csak 2019-ben kezdte meg a növényvédő szerek használatára vonatkozó uniós szintű kockázati mutatók kiszámítását

A tagállamok figyelemmel kísérik a hatóanyagok jelenlétét a vízben, de uniós szinten nem állnak rendelkezésre adatok a növényvédő szerek használatáról

44 Környezeti monitoringra van szükség annak megerősítéséhez, hogy a növényvédő szerek használata nem jár elfogadhatatlan hatásokkal vagy kockázatokkal a környezet számára. A környezeti monitoring figyelmeztető rendszerként működik, és kiegészíti az engedélyezési eljárás során végzett kockázatértékelést⁴¹.

45 A tagállamok előírhatják a növényvédő szerek gyártóinak, hogy kövessék nyomon az engedélyezett növényvédő szerek hatásait⁴². A Bizottság nem rendelkezik áttekintéssel az ilyen nyomon követésről. A gyakorlatban a tagállamok főként más jogszabályok, többek között a vizek ellenőrzésére vonatkozó uniós szabályok⁴³ alapján

⁴⁰ Jelentés az elért eredményekről – Az alacsony kockázatú növényvédő szerek elérhetőségének növelését és a tagállamokban az integrált növényvédelem végrehajtásának gyorsítását szolgáló végrehajtási terv, 2019. március.

⁴¹ A Bizottság 2017. október 10-i közleménye. Iránymutatás a peszticidhasználat emberi egészségre és környezetre gyakorolt hatásainak nyomon követéséről és felméréséről a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló 2009/128/EK irányelv (a továbbiakban: a fenntartható használatról szóló irányelv) 7. cikkének (3) bekezdése alapján.

⁴² A PPP-rendelet 67. cikkének (2) bekezdése.

⁴³ Az Európai Parlament és a Tanács 2000. október 23-i 2000/60/EK irányelve a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról; az Európai Parlament és a Tanács 2008. december 16-i 2008/105/EK irányelve a vízpolitika területén a környezetminőségi

végeznek környezeti monitoringot. A tagállamoknak nyomon kell követniük több hatóanyagot, valamint a talajban, a felszíni vizekben és az ivóvízben lévő, relevánsnak tekintett maradékanyagokat.

46 A felszíni vizek tekintetében az Unió határozza meg, hogy a tagállamoknak mely anyagokat kell ellenőrizniük. Ezen anyagok közül 36 hatóanyag, és közülük jelenleg tízet hagytak jóvá növényvédő szerekben való felhasználásra⁴⁴. A tagállamoknak az uniós jogban meghatározottakon túl további anyagokat is nyomon kell követniük, ha azok kibocsátása jelentős mennyiségű. Például Hollandia kiterjedt vízminőség-ellenőrzési rendszerrel bír, és az uniós szinten meghatározott anyagok nyomon követését azzal egészíti ki, hogy felszíni vizeiben további 16 problematikusnak tekintett hatóanyagot figyel meg (mostanáig ezek közül 12 hatóanyagot hagytak jóvá növényvédő szerekben való felhasználásra az Unióban).

47 Az uniós szabályok nem határozzák meg, hogy mely hatóanyagokat kell a talajban nyomon követni, a Bizottság azonban egy földhasználati felmérés keretében nemrégiben talajmintákat gyűjtött⁴⁵, amelyeket a Közös Kutatóközpont fog megvizsgálni⁴⁶.

---

előírásokról; az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 12-i 2006/118/EK irányelve a felszín alatti vizek szennyezés és állapotromlás elleni védelméről; a Tanács 1998. november 3-i 98/83/EK irányelve az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről.

⁴⁴ Ezen anyagok közül 29 esetében a tagállamoknak a vízpolitika területén elsőbbséginek minősülő anyagokról szóló, 2013. augusztus 12-i 2013/39/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a vízpolitika területén a környezetminőségi előírásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/105/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv I. mellékletében meghatározott környezetminőségi előírásoknak is meg kell felelniük. A többi hét anyagot a vízpolitika terén uniós szintű nyomon követésre szánt anyagok megfigyelési listájának (figyelőlista) létrehozásáról szóló, 2018. június 5-i (EU) 2018/840 bizottsági végrehajtási határozat melléklete határozza meg.

⁴⁵ A szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása során a környezet és különösen a talaj védelméről szóló, 86/278/EGK tanácsi irányelv (az 5. és 9. cikk, valamint az I.A és a II.B. melléklet) előírja a nehézfémek, köztük a réz figyelemmel kísérését. A növényvédő szerekben több hatóanyag tartalmaz rezet.

⁴⁶ LUCAS 2018; a talajvizsgálat eredményei 2021-re várhatóak.

48 A tagállamok statisztikai adatokat gyűjtenek a növényvédő szerek értékesítéséről és mezőgazdasági felhasználásáról. Az uniós jog előírja számukra, hogy évente gyűjtsenek adatokat az értékesített növényvédő szerekben található hatóanyagokról, és egy bizonyos referencia-időszakban ötévente készítsenek statisztikákat a növényvédő szerek mezőgazdasági felhasználásáról egyes kiválasztott növények esetében⁴⁷. A tagállamok megküldik az Eurostatnak az egyes hatóanyagokra vonatkozó statisztikákat. A statisztikai adatok bizalmas kezelésére vonatkozó uniós szabályok értelmében a bizalmas adatok kizárólag statisztikai célokra használhatók fel⁴⁸, és a részletes statisztikák nem fedhetik fel a „statisztikai egységek” (ebben az esetben: a növényvédő szerek gyártói és felhasználói) személyazonosságát. A növényvédő szerek tekintetében az uniós jogszabályok azonban még ennél is szigorúbbak, mivel előírják az Eurostatnak, hogy egy bizonyos módon összesítse a hatóanyagokat a közzététel előtt⁴⁹, és nem engedélyezik, hogy részletes statisztikákat tegyen közzé vagy azokat más főigazgatóságokkal megossza.

49 A növényvédő szerekre vonatkozó, nyilvánosan hozzáférhető uniós statisztikák az értékesített növényvédő szerekben található hatóanyagokra vonatkoznak. Ezeket a fent említett uniós jogszabályok alapján olyan nagyobb csoportokba sorolják, mint például a rovarölő, a gombaölő és a gyomirtó szerek. Ebből adódóan például a Bizottság nem tud az egyes hatóanyagokról vagy a kis kockázatúként jóváhagyott anyagok arányáról információkat közzétenni.

50 Bizonyos országokban (pl. Franciaország) az egyes hatóanyagokra vonatkozó értékesítési adatok nyilvánosan hozzáférhetőek. A Bizottság támogatja valamennyi olyan egyedi hatóanyag értékesítési adatainak közzétételét, amely nem bizalmasan kezelendő statisztikai adat⁵⁰.

---

⁴⁷ Az 1185/2009/EK rendelet 3. cikke.

⁴⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2009. március 11-i 223/2009/EK rendelete az európai statisztikákról.

⁴⁹ Az 1185/2009/EK rendelet 3. cikkének (4) bekezdése előírja a Bizottság számára, hogy a közzététel előtt az adatokat előre meghatározott csoportokban és kategóriákban összesítse.

⁵⁰ A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a 1185/2009/EK rendelet végrehajtásáról (COM(2017) 109).

51 Az Eurostat mindeddig nem tett közzé az egyes tagállamok által a növényvédő szerek használatáról gyűjtött uniós szintű statisztikát. A tagállamok 2015-től kezdve évente küldenek a Bizottságnak (Eurostat) a növényvédő szerek mezőgazdasági felhasználására vonatkozó statisztikát⁵¹. A tagállamoknak az ötéves időszakon belül ki kell választaniuk bármely legfeljebb 12 hónapos referencia-időszakot, és arra vonatkozóan kell statisztikai adatokat gyűjteniük a növényvédő szerek mezőgazdasági felhasználásáról. Mivel a tagállamok választják meg azt is, hogy mely növényekre vonatkozzon a nyomon követés, az egyes tagállamok adatai nem összevethetőek. Tekintve, hogy a tagállamok a felhasználási statisztikáikhoz a legkülönbözőbb növénykultúrákat, illetve referencia-időszakokat választották, az Eurostat nem tudta az adatokat hasznos módon összesíteni és összevetni, ezért úgy döntött, hogy csak a felhasználási adatok egy részét teszi közzé⁵².

52 Az egyes hatóanyagokra (nem pedig az uniós szabályok által jelenleg előírt csoportokra) vonatkozó értékesítési adatok segíthetnek megválasztani, hogy mely anyagokat kell nyomon követni és hogyan lehet célzottabbá tenni a környezeti monitoringot. A növényvédő szerek használatára vonatkozó jobb statisztikák segíthetnének a nyomonkövetési eredmények értelmezésében, ami hasznosabbá tehetné ezeket az eredményeket a már engedélyezett növényvédő szerek alkalmazásából eredő kockázatok értékelésekor. A részletesebb statisztikák segítenék az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóságot a piaci trendek nyomon követésében és a jóváhagyó határozatok lehetséges hatásának elemzésében, de segíthetnének abban is, hogy hasznosabb értékeléseket lehessen kidolgozni a növényvédő szerek használatához kapcsolódó általános kockázatokról.

Az uniós szintű PPP-kockázati mutatók hasznossága korlátozott

53 Az uniós szakpolitikai keret célja „a peszticidek fenntartható használatának elérése a peszticidek emberi egészségre és környezetre jelentett veszélyének és kifejtett hatásának csökkentése által”. Nem határozza meg azonban a keret a „fenntartható használat” fogalmát, illetve a peszticidek veszélyének és hatásának csökkentése sem ölt konkrét, uniós célértékként számszerűsített formát. Mindig

⁵¹ Az 1185/2009/EK rendelet II. melléklete.

⁵² Az Eurostat tanulmánya (2019): Statistics on agricultural use of pesticides in the European Union (A peszticidek mezőgazdasági felhasználására vonatkozó statisztikák az Európai Unióban), ESTAT E1/AES/2019/RP/1.

hasznos konkrét és mérhető célkitűzéseket és célértékeket meghatározni, ha valamely szakpolitika teljesítményét a kívánt végeredménnyel összevetve óhajtjuk értékelni.

54 A tagállamoknak nemzeti cselekvési terveikben az irányelv céljainak elérése érdekében mennyiségi célkitűzéseket és célértékeket kell meghatározniuk. Értékelése során a Bizottság jelentős eltéréseket állapított meg az eredeti nemzeti cselekvési tervek minőségében, illetve hiányosnak találta a mérhető célértékek meghatározását. 18 felülvizsgált nemzeti cselekvési tervet tekintettünk át, és megállapítottuk, hogy közülük 12 tartalmaz intézkedésalapú vagy szabályszerűségi alapú mennyiségi célkitűzéseket és célértékeket. Igen kevés terv (a 18-ból 2) tartalmaz a növényvédő szerek használatának vagy a hozzájuk kapcsolódó kockázatoknak a csökkentésére irányuló számszerűsített átfogó célkitűzéseket vagy célértékeket.

55 Uniós szintű kockázati mutatókra van szükség ahhoz, hogy mérni lehessen az irányelv fő célkitűzésének – a növényvédő szerek használatával járó kockázatok és hatások csökkentésének – terén elért előrehaladást. Ez a kockázatomérés igen összetett kérdés, mivel a növényvédő szerek jelentette kockázatok számos tényezőtől függenek, különösen a hatóanyagoktól, de azok összetételétől, használatuk mértékétől (vagyis hektáronkénti mennyiségüktől és gyakoriságuktól), továbbá attól is, hogy a felhasználók hol, mikor és hogyan alkalmazzák azokat a gyakorlatban. Az uniós szintű kockázati mutatókat össze kell hangolni annak érdekében, hogy lehetővé váljon a tagállamok közötti összehasonlítás és az uniós politika érdemi értékelése.

56 Az irányelv előírja a tagállamoknak, hogy számítsanak ki harmonizált kockázati mutatókat, azonosítsák az egyes hatóanyagok használatának trendjeit, és mutassanak rá arra, hogy mely témákra kell kiemelt figyelmet fordítani. Az irányelv maga azonban nem állapított meg ilyen harmonizált kockázati mutatókat, hiszen a jogalkotó 2009-ben üres melléklettel fogadta el azt („IV. Melléklet. Harmonizált kockázati mutatók”).

57 Egyes tagállamok nemzeti szintű mutatókat dolgoztak ki a kockázatok és a hatások mérésére. Az ilyen mutatók hasznosak a tagállami célkitűzések és célértékek felé tett előrehaladás méréséhez, ám a tagállamok között nem lehet összevetni őket, az uniós szintű kockázatok és hatások méréséhez ezért harmonizált kockázati mutatókra van szükség.

58 A Bizottság mutatók kidolgozására tett első kísérlete az adatok hiánya miatt sikertelen volt. 2018-ban a Bizottság két harmonizált kockázati mutatót javasolt, amelyek 2019 júniusában léptek hatályba⁵³. A két mutató célja, hogy becslést adjon a növényvédő szerek használatából eredő általános kockázatnak az egyes tagállamokban és az egész Unióban tapasztalható trendjeiről. A Bizottság 2019 novemberében tette közzé honlapján⁵⁴ a 2011. évtől visszamenőlegesen kiszámított kockázati mutatókat. Más szóval a növényvédő szerek használatából eredő uniós szintű kockázatokra vonatkozó első bizottsági becslés tíz évvel az irányelv elfogadását követően született meg.

59 Egyik mutató sem veszi figyelembe, hogy ezeket a növényvédő szereket hogyan, hol és mikor alkalmazzák, mivel erről a Bizottságnak nem áll rendelkezésére információ. Az egyik mutató a növényvédő szerek értékesítési statisztikáin, a másik a sürgősségi engedélyek számán alapul. A tagállamok sürgősségi engedélyeket az egységes engedélyezési eljárás lefolytatása nélkül is kiadhatnak, ha a károkozók olyan veszélyt jelentenek, amelyet más észszerű módon nem lehet elhárítani. Sürgősségi engedély kiadható olyan növényvédő szerre, amelyet más felhasználásra már engedélyeztek, vagy olyan jóváhagyott hatóanyagokat tartalmazó növényvédő szerre, amelyet a sürgősségi engedélyt kiadó tagállamban még nem engedélyeztek.

60 A hatóanyagokat a növényvédő szerekről szóló rendelet alapján mindkét mutató esetében négy csoportba („kis kockázatú”, „szabványos”, „helyettesítésre jelölt” és „nem jóváhagyott”) sorolják, különböző súlyozással (lásd: a **8. ábra** illusztrációja). A „helyettesítésre jelölt anyagoknak” ítélt hatóanyagokat tartalmazó növényvédő szerek esetében a tagállamoknak meg kell tagadniuk vagy korlátozniuk kell az engedélyezést, ha kevésbé káros alternatívák is rendelkezésre állnak⁵⁵. A cél a kevésbé káros anyagok használatának bátorítása, illetve az ipar ösztönzése kevésbé veszélyes alternatívák kifejlesztésére.

---

⁵³ A Bizottság 2019. május 15-i (EU) 2019/782 irányelve a 2009/128/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a harmonizált kockázati mutatók meghatározása tekintetében történő módosításáról.

⁵⁴ https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/sustainable_use_pesticides/harmonised-risk-indicators/trends-hri-eu_en.

⁵⁵ A PPP-rendelet 50. cikke.

61 A súlyozás igyekszik tükrözni a szakpolitika választásait és támogatni az irányelv azon célkitűzését, hogy csökkentse a növényvédő szerek kockázatait és hatásait. Egyes tagállamok problémásnak ítélték e súlyozások indokolását, és megkérdőjelezték azok tudományos megalapozását. Ha valamelyik súlyozási tényező eltérő volna, az megváltoztatná a mutatók eredményét.

8. ábra. A két harmonizált kockázati mutató

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság (EU) 2019/782 irányelve alapján.

62 A harmonizált kockázati mutatókat a kockázati trendek követését és a bizalmas adatok védelmét 2011-től fogva lehetővé tevő jelzőszámként (alapérték: 100) mutatják be. A Bizottságnak a harmonizált kockázati mutatóra vonatkozó, az értékesítéseken alapuló grafikonján látható kockázatcsökkentés elsősorban abból adódik, hogy csökkent a „nem jóváhagyott” kategóriába tartozó anyagok értékesítése. A kiválasztott súlyozási tényezők miatt a magasabb kockázatú anyagok értékesítéséből származó becsült kockázatcsökkenés nagyobb. A mutató nem mutatja ki, hogy milyen sikeresen járult hozzá az irányelv a növényvédő szerek fenntartható használatára vonatkozó uniós célkitűzés eléréséhez.

63 A Bizottság közölte velünk, hogy tovább kívánja javítani a kockázati mutatókat; ha jobb statisztikákhoz és adatokhoz fér hozzá a növényvédő szerek használatára vonatkozóan, az segítheti ebben a törekvésében.

Következtetések és ajánlások

64 Általában véve A Bizottság és a tagállamok tettek intézkedéseket az integrált növényvédelem fenntartható használatának előmozdítására. Megállapítottuk azonban, hogy kevés előrelépés történt a növényvédőszer-használat kockázatainak mérése és csökkentése terén. A növényvédő szerekre vonatkozó uniós politika fenntartható használatra vonatkozó részének végrehajtását befolyásolta a lassú kezdés. A Bizottság nem ellenőrizte, hogy a tagállamok megfelelően átültették-e az irányelvet (lásd: [12–16. bekezdés](#)).

65 Az elmúlt években mind a Bizottság, mind a tagállamok fokozottan felléptek a növényvédő szerek használatával kapcsolatos kockázatok csökkentése, többek között az integrált növényvédelem gyakorlatba való átültetése érdekében (lásd: [17–20. bekezdés](#)).

66 Az integrált növényvédelem elveinek alkalmazása kötelező a felhasználók számára, de a tagállami szabályszerűségi ellenőrzések hatóköre korlátozott. Az, hogy az elveket kevésbé érvényesítik, többek között arra vezethető vissza, hogy nincsenek egyértelmű kritériumok arra vonatkozóan, hogy a felhasználóknak hogyan kell alkalmazniuk az integrált növényvédelem általános elveit, illetve hogy a hatóságoknak hogyan kell értékelniük a megfelelést (lásd: [21–27. bekezdés](#)).

67 A KAP több intézkedése hozzájárulhat az irányelv végrehajtásához, például az integrált növényvédelem és a biogazdálkodás előmozdítása révén. A KAP szabályai azt is előírják a tagállamok számára, hogy mezőgazdasági tanácsadó rendszereket hozzanak létre, és minden mezőgazdasági termelőnek adjanak tanácsot az integrált növényvédelemmel kapcsolatban. Az integrált növényvédelem elvei ugyan kötelezőek a mezőgazdasági termelők számára, ám nem képezik a KAP-kifizetések feltételét. Előmozdítják ugyan a fenntarthatóbb gazdálkodási gyakorlatokat, mégis kevés az olyan intézkedés, amely visszatartaná a mezőgazdasági termelőket attól, hogy „szabványos” növényvédő szereket használjanak ahelyett, hogy nem vegyi növényvédő szerekre vagy alternatív módszerekre térnének át (lásd: [28–35. bekezdés](#)).

1. ajánlás. Az integrált növényvédelem érvényesítésének lehetővé tétele

---

A Bizottság:

- a) ellenőrizze, hogy a tagállamok az integrált növényvédelem általános elvei alapján meghatároznak-e gyakorlati és mérhető kritériumokat, és ellenőrzik-e azok érvényesülését a gazdaságok szintjén;
- b) az integrált növényvédelem ezen mérhető kritériumait építse be a 2020 utáni KAP „feltételelességi” rendszerébe, és érvényesítse jobban azokat.

Határidő: 2022.

68 Az integrált növényvédelem alkalmazásakor a felhasználók csak akkor folyamodjanak növényvédő szerekhez, ha a megelőzés és más módszerek nem megfelelőek vagy nem eredményesek. Ha a kártevő-felügyelet tanúsága szerint kontrollintézkedésekre van szükség, az uniós szabályok szerint a biológiai, fizikai és más nem vegyi módszereket kell előnyben részesíteni a vegyi módszerekkel szemben. Az uniós jogszabályok megemlítik a károsítók elleni biológiai védekezés és a biológiai termékek fogalmát is, de nem határozzák meg azokat. A kis kockázatú növényvédő szerek fogalmát 2009-ben vezették be, de eddig kevés hatóanyagot hagytak jóvá kis kockázatúként. A Bizottság és a tagállamok lépéseket tesznek a kis kockázatú növényvédő szerek elérhetőségének növelése érdekében, de további erőfeszítésekre van szükség az engedélyezésre megállapított határidők betartásához (lásd: [36–40.](#) bekezdés).

69 A környezeti monitoring fontos annak megerősítéséhez, hogy a növényvédő szerek használata nem jár elfogadhatatlan hatásokkal vagy kockázatokkal a környezet számára. A környezetben jelen lévő növényvédő szerek uniós nyomon követése elsősorban vízmonitoringot jelent (lásd: [44–47.](#) bekezdés).

70 A növényvédő szerekről az Eurostat által közzétett statisztikák az értékesített növényvédő szerekben található hatóanyagokra vonatkoznak, és ez utóbbiakat az uniós jogszabályokban meghatározott módon csoportosítják. Ez a statisztikai adatok bizalmas kezelése által indokoltnál nagyobb mértékben korlátozza azt, hogy az Eurostat milyen információkat tehet közzé vagy akár milyen információkat oszthat meg a Bizottság más főigazgatóságaival. A növényvédő szerek mezőgazdasági felhasználására vonatkozó statisztikák a jelenlegi uniós jogszabályok szerint nem összevethetőek, és az Eurostat ez idáig nem tudott uniós szintű felhasználási statisztikákat közzétenni (lásd: [48–51.](#) bekezdés).

71 Ha jobb adatok, köztük több földrajzi információ állna rendelkezésre a növényvédő szerek értékesítésére és felhasználására vonatkozóan, akkor jobban lehetne mérni a kapcsolódó környezeti kockázatokat és hatásokat, például az ivóvízkivételre használt víztestek esetében. Ha több nyomonkövetési adathoz lehetne hozzáférni, célzottabbá válhatnának a növényvédő szerek használatának környezeti hatásait kezelő tevékenységek (lásd: [52.](#) bekezdés).

2. ajánlás. Jobb hozzáférés a növényvédő szerekre vonatkozó statisztikákhoz

---

A statisztikák és a környezeti monitoring javítása érdekében a Bizottság a növényvédő szerekre vonatkozó statisztikákról szóló rendelet felülvizsgálatakor foglalkozzon a következő kérdésekkel:

- a) az értékesítési statisztikákra vonatkozó korlátozó aggregálási követelmények megszüntetése (3. cikk (4) bekezdés) hasznosabb statisztikák (pl. kis kockázatú növényvédő szerek és bizonyos tulajdonságokkal bíró hatóanyagok) közzétételének lehetővé tétele érdekében;
- b) A növényvédő szerek mezőgazdasági felhasználását illető uniós statisztikákra vonatkozó előírások pontosítása, tökéletesítése és harmonizálása (II. melléklet), azok hozzáférhetőbbé, összevethetőbbé és hasznosabbá tétele érdekében.

Határidő: 2023

72 Az irányelv célja a növényvédő szerek használatával kapcsolatos kockázatok és hatások csökkentése. A Bizottság 2019 novemberében tette közzé becslését a növényvédő szerek használatával kapcsolatos uniós szintű kockázatokról és hatásokról, a közelmúltban elfogadott két harmonizált kockázati mutató kiszámításával (lásd: [53–58.](#) bekezdés). E mutatók egyike sem jelzi, hogy az irányelv milyen sikeresen járult hozzá a növényvédő szerek fenntartható használatára vonatkozó uniós célkitűzés eléréséhez.

73 Az első (a növényvédő szerekben található hatóanyagok értékesítési statisztikáit alapul vevő) mutató hasznossága csekély, mivel nem veszi figyelembe, hogy ezeket a növényvédő szereket hogyan, hol és mikor alkalmazzák. Az elemzés részletességét és hasznát a bizalmas kezelésre vonatkozó szabályok is korlátozzák.

74 A második mutató a tagállamok által kiadott sürgősségi engedélyek számán alapul. Noha lehet használni a sürgősségi engedélyek számáról történő adatgyűjtésnek, az engedélyek száma nem mond semmit a felhasználásról vagy a kapcsolódó kockázatokról (lásd: [59–63.](#) bekezdés).

3. ajánlás. Jobb kockázati mutatók kidolgozása

A Bizottság a szakpolitikai célkitűzések megvalósítása terén elért eredmények értékelése érdekében fejlessze tovább a harmonizált kockázati mutatókat vagy dolgozzon ki újakat, figyelembe véve a II. harmonizált kockázati mutatót illetően a mezőgazdasági területeket vagy a hatóanyag mennyiségét, az I. harmonizált kockázati mutatót illetően pedig a növényvédelmi szerek felhasználásának módját.

Határidő: 2023

A jelentést 2020. január 8-i luxembourgi ülésén fogadta el a Nikolaos Milionis számvevőszéki tag elnökölte I. Kamara.

a Számvevőszék nevében

Klaus-Heiner Lehne
elnök

Mellékletek

I. melléklet A növényvédő szerekre vonatkozó legfontosabb uniós szabályok

- Az Európai Parlament és a Tanács 2009. október 21-i 1107/2009/EK rendelete a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről
- Az Európai Parlament és a Tanács 2009. október 21-i 2009/128/EK irányelve a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról
- Az Európai Parlament és a Tanács 2009. október 21-i 2009/127/EK irányelve a 2006/42/EK irányelvnek a peszticidek kijuttatására szolgáló gépek tekintetében történő módosításáról
- Az Európai Parlament és a Tanács 2005. február 23-i 396/2005/EK rendelete a növényi és állati eredetű élelmiszerekben és takarmányokban, illetve azok felületén található megengedett növényvédőszer-maradékok határértékéről
- Az Európai Parlament és a Tanács 2009. november 25-i 1185/2009/EK rendelete a peszticidekre vonatkozó statisztikákról

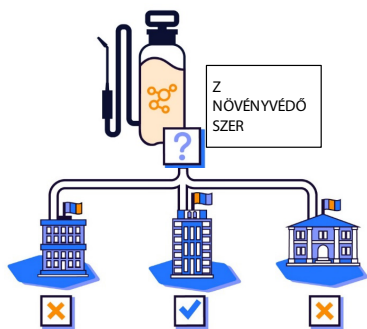
II. melléklet A növényvédő szerek biztonságosságára irányuló értékelés főbb lépései az Unióban

Hatóanyag uniós jóváhagyása

- 1** X vállalat Y hatóanyag jóváhagyása iránti kérelmet nyújt be egy uniós tagállamhoz azzal a céllal, hogy az Z növényvédő szer része legyen. A referens tagállam (RMS) tudományos és technikai szempontból értékeli a hatóanyagot, és értékelő jelentést készít.
- 2** A kockázatértékelés az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) feladata. Az EFSA nyilvános konzultációt folytat, és az uniós tagállamokkal együtt elvégzi a referens tagállam által készített értékelő jelentés szakértői értékelését. Az EFSA megküldi következtetéseit az Európai Bizottságnak.
- 3** A kockázatkezelés a Bizottság feladata. Az EFSA következtetései alapján a Bizottság javaslatot tesz a tagállamok képviselőiből álló szabályozási bizottságnak arra, hogy hagyják-e jóvá az Y anyagot vagy sem. A bizottság szavaz és véleményt nyilvánít a javaslatról, majd ezt követően a Bizottság rendeletet fogad el az Y hatóanyag jóváhagyásáról vagy jóváhagyásának elutasításáról.

A növényvédő szerek tagállami engedélyezése

4

A tagállamok döntenek arról, hogy engedélyezik-e a jóváhagyott Y hatóanyagot tartalmazó Z növényvédő szer (és más növényvédő szerek) használatát, figyelembe véve területük mezőgazdasági és környezeti körülményeit. Az egyik tagállamban kiadott engedély jogosultja (helyi felülvizsgálatot követően) engedélyt kaphat egy másik tagállamban ugyanarra a növényvédő szerre, hasonló feltételek melletti használatra (a kölcsönös elismerés elve).

Megjegyzés: A hatóanyagok jóváhagyásával kapcsolatos további részletekért lásd: https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/approval_active_substances_en. A növényvédő szerek engedélyezésével kapcsolatos további részletekért lásd: https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/authorisation_of_ppp_en.

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság által szolgáltatott információk alapján.

III. melléklet Az integrált növényvédelemnek az irányelv III. mellékletében meghatározott általános elvei

- 1) A károsítók megjelenésének megelőzését vagy megsemmisítését többek között és különösen az alábbiak révén kell megvalósítani vagy támogatni:
  - o vetésforgó,
  - o megfelelő termesztési technikák alkalmazása (pl.: kései vetés, vetési időpont és sűrűség, alávetés, kímélő talajművelés, metszés és direkt vetés),
  - o adott esetben rezisztens/toleráns növényfajták, standard/fémzárolt vetőmagok és szaporítóanyagok használata,
  - o kiegyensúlyozott trágyázási, meszezési és öntözési/vízelveztési gyakorlatok alkalmazása,
  - o a károsítók elterjedésének megakadályozása higiéniai intézkedések révén (pl. a gépek és berendezések rendszeres tisztításával),
  - o a fontos hasznos szervezetek védelme és erősítése, pl. megfelelő növényvédelmi intézkedésekkel vagy a termelőhelyeken belül és kívül ökológiai infrastruktúrák alkalmazásával.
- 2) A károsítókat megfelelő módszerekkel és eszközökkel folyamatosan figyelni kell, ha ilyenek rendelkezésre állnak. A megfelelő eszközök közé tartoznak a helyszínen végzett megfigyelések, valamint tudományosan megalapozott előrejelzési és korai diagnosztikai rendszerek, ha ezek megvalósíthatóak, továbbá a szakmailag képesített tanácsadók javaslatainak felhasználása.
- 3) A folyamatos megfigyelés (monitoring) eredményei alapján a hivatásos felhasználónak el kell döntenie, hogy kell-e, és ha igen, mikortól kell növényvédelmi intézkedéseket alkalmazni. A szilárd és tudományosan megalapozott küszöbértékek a döntéshozatal elengedhetetlen elemei. A károsítók esetében a kezelést megelőzően figyelembe kell venni a régióra, a konkrét területekre, a terményekre, és a különleges éghajlati viszonyokra meghatározott küszöbértékeket, ha lehet.
- 4) A kémiai módszerekkel szemben előnyben kell részesíteni a fenntartható biológiai, fizikai és más nem kémiai módszereket, ha azok a károsítók elleni megfelelő védelmet biztosítanak.

- 5) A felhasznált peszticideknek a célnak a lehető legmegfelelőbbnek kell lenniük, és a lehető legkevesebb mellékhatással kell járniuk az emberi egészségre, a nem célszervezetekre és a környezetre nézve.
- 6) A hivatásos felhasználónak a peszticidek használatát és az egyéb beavatkozási formákat a szükséges szinten kell tartaniuk – pl.: csökkentett adagok, kevésbé gyakori alkalmazás vagy részleges alkalmazás révén –, figyelembe véve azt, hogy a növényzetben a kockázati szintnek elfogadhatónak kell lennie, és nem szabad növelni annak a kockázatát, hogy a károsítók populációi rezisztenssé váljanak.
- 7) Ha ismert a valamely növényvédelmi intézkedéssel szembeni rezisztencia kialakulásának a kockázata, és ha a károsítók szintje peszticidek ismételt alkalmazását követeli meg a növényeken, a rezisztencia kialakulását gátló hatékony stratégiákat kell alkalmazni a termékek eredményességének megőrzéséhez. Ebbe beletartozhat a különböző hatást kifejtő többféle peszticid használata.
- 8) A peszticidek használatáról vezetett nyilvántartás, valamint a károsítók nyomon követése alapján a hivatásos felhasználónak meg kell vizsgálnia az alkalmazott növényvédelmi intézkedés hatékonyságát.

Szakkifejezések és rövidítések

Hatóanyag: A növényvédő szer kártevők vagy növénybetegségek elleni aktív komponense.

Helyettesítésre jelölt anyag: Bizonyos tulajdonságokkal rendelkező hatóanyag, amelynek esetében az uniós országoknak fel kell mérniük, hogy helyettesíthetőek-e valamilyen más megfelelő (vegyi és nem vegyi) megoldással.

KAP: Közös agrárpolitika

Integrált növényvédelem: Az összes rendelkezésre álló növényvédelmi módszer gondos mérlegelése, majd ezt követően az olyan megfelelő intézkedések integrálása, amelyek csökkentik a károsítók populációi kifejlődésének lehetőségét, ugyanakkor a növényvédő szerek alkalmazását és más beavatkozásokat a gazdaságilag és ökológiailag indokolt szinten tartják, valamint csökkentik vagy a lehető legalacsonyabb szinten tartják az emberi egészséget vagy a környezetet fenyegető kockázatokat. Az „integrált növényvédelem” az egészséges növény olyan fejlődésére helyezi a hangsúlyt, hogy a lehető legkisebb mértékű legyen a mezőgazdasági-ökológiai rendszerek megzavarása, valamint elősegíti a károsítók elleni küzdelem természetes mechanizmusait.

Kis kockázatú növényvédő szer: A kis kockázatúként jóváhagyott hatóanyagokat tartalmazó termékek engedélyezhetőek kis kockázatú növényvédő szerként. Valamely hatóanyag akkor hagyható jóvá kis kockázatú anyagként, ha megfelel a rendes jóváhagyási kritériumoknak, és emellett megfelel az 1107/2009/EK rendelet II. mellékletének 5. pontjában meghatározott kis kockázatú kritériumoknak is.

Peszticidek: Növényvédő szerek és biocid termékek.

Növényvédő szerek (PPP): Hatóanyagokból álló vagy azokat tartalmazó termékek, amelyek a növényeknek vagy növényi termékeknek a károsító szervezetekkel szembeni védelmére, illetve az ilyen szervezetek hatásának megelőzésére, a növények életfolyamatainak befolyásolására, a növényi termékek tartósítására, a nem kívánatos növények vagy növényrészek elpusztítására, vagy a növények nem kívánatos növekedésének ellenőrzésére vagy megelőzésére szolgálnak.

A BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK KÜLÖNJELENTÉSÉRE

A NÖVÉNYVÉDELMI SZEREK FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA: KEVÉS

ELŐRELEPÉS TÖRTÉNT A KOCKÁZATOK MÉRÉSE ÉS CSÖKKENTÉSE TERÉN

ÖSSZEFOGLALÁS

I. A Bizottság jelentős erőfeszítéseket tett a fenntartható használatról szóló irányelv végrehajtása érdekében, beleértve a harmonizált kockázati mutatók kidolgozását. Az I. harmonizált kockázati mutató, amely a forgalomba helyezett hatóanyagok mennyiségén alapul, arról tanúskodik, hogy a fenntartható használatról szóló irányelv hatálybalépése óta kockázatsökkentés figyelhető meg, ugyanakkor a fenntartható használatról szóló irányelv hatékonyabb végrehajtásával és különösen az integrált növényvédelem intenzívebb alkalmazásával, beleértve a nem vegyi növényvédelmi technikák szélesebb körű alkalmazását, további jelentős kockázatsökkentésre van lehetőség.

II. Az integrált növényvédelem mellett a biogazdálkodás is olyan jelentős intézkedés, amellyel megvalósítható a növényvédő szerek fenntartható használata¹, és egy uniós keretszabályozás 1991 óta konkrét követelményeket ír elő az ökológiai termelés vonatkozásában, különös tekintettel a növényvédő szerek használatának korlátozására és az esetek többségében a szintetikus vegyi anyagok tilalmára.

IV. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy az uniós fellépés eredményeként csökkent a növényvédő szerek használatával járó kockázat. A lassú kezdet ellenére a Bizottság jelentős erőfeszítéseket tett, hogy javítsa a 2009/128/EK irányelv tagállamok általi végrehajtását. A Bizottság számításai szerint 2011–2017 között továbbá 20 %-kal csökkent az I. harmonizált kockázati mutató.

V. A Bizottság szerint számos tagállam jó példával jár elől az integrált növényvédelem végrehajtása és előmozdítása terén². Az integrált növényvédelem érvényesítését tovább kell javítani a tagállamokban, ahogy arról az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak szóló 2017. évi bizottsági jelentés, valamint a tagállami ellenőrzésekről szóló, 2018. és 2019. évi egyéni ellenőrzési jelentések is beszámolnak, amelyek elérhetők az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság honlapján³.

VI. A Bizottság egyetért azzal, hogy a közös agrárpolitika (KAP) segítségével előmozdítható a növényvédő szerek fenntartható használata, és úgy véli, hogy számos, a fenntartható használat szempontjából lényeges követelmény már megfogalmazásra került. Ugyanakkor többet lehetne tenni a jogi keret figyelembevétele érdekében, és a jövőbeli KAP-ra vonatkozó javaslat magába foglalja az irányelv releváns ellenőrizhető elemeit, egyebek mellett az integrált növényvédelemre vonatkozóan.

VIII. A Bizottságnak figyelemmel kell lennie a hatályos statisztikai jogszabályokban az adatok bizalmas jellegére és összesítésére vonatkozóan meghatározott korlátozásokra. A Bizottság az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak szóló 2017. évi jelentésében⁴ jelezte a statisztikák elérhetőségével kapcsolatos gyengeségeket. A Bizottság egyetért azzal, hogy javítani kell a növényvédő szerek

¹ A 2009/128/EK irányelv 14. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a tagállamoknak minden szükséges intézkedést meg kell hozniuk az alacsony peszticidfelhasználású növényvédelem ösztönzésére, lehetőség szerint előnyben részesítve a nem vegyi módszereket, és hivatkozik az integrált növényvédelemre, valamint az új, 2018. május 30-i (EU) 2018/848 rendelet által felváltott, az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről szóló, 2007. június 28-i 834/2007/EK tanácsi rendelet által szabályozott biogazdálkodásra.

² Átfogó jelentés a növényvédő szerek fenntartható használatáról (DG(SANTE) 2017-6792), http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/overview_reports/details.cfm?rep_id=114

³ http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/index.cfm

⁴ COM(2017) 109 final: A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK a peszticidekre vonatkozó statisztikákról szóló, 2009. november 25-i 1185/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásáról.

értékesítéséről és mezőgazdasági felhasználásáról szóló uniós statisztikák elérhetőségét, és elkezdte megvizsgálni az erre vonatkozó jogszabályok fejlesztésével kapcsolatos lehetőségeket.

X. Első franciabekezdés: A Bizottság elfogadja az ajánlás első részét, illetve részben elfogadja az ajánlásnak a közös agrárpolitikával kapcsolatos második részét. A jövőbeli KAP-ra vonatkozó bizottsági jogi javaslat magában foglalja a követelményeknek megfelelő olyan általános integrált növényvédelmi elveket, amelyek mérhetők és a gazdaságok szintjén ellenőrizhetők. Ugyanakkor a tagállamok feladata meghatározni a feltételeességi szabályokkal kapcsolatos, gazdaságszintű kötelezettségeket az uniós jogszabályok, köztük az integrált növényvédelemre vonatkozó rendelkezések alapján.

Második franciabekezdés: A Bizottság elfogadja az ajánlást. A Bizottság megvizsgálja, hogyan javíthatók a jogszabályok ebben a tekintetben. A jelentés készítése idején azonban nem ismert, hogy sor kerül-e jogszabályjavaslatokra.

Harmadik franciabekezdés: A Bizottság részben elfogadja a 3. ajánlást. Végre fogja hajtani az ajánlott intézkedéseket. Ugyanakkor úgy véli, hogy a javasolt ütemterv megvalósításához a tagállamoknak meg kell állapodniuk a releváns adatok szolgáltatásáról.

MEGÁLLAPÍTÁSOK

13. Az átültetés idején, 2010–2011-ben a Bizottság nem ellenőrizte alaposan és következetesen azon jogi szövegek teljességét és helyességét, amelyek révén a tagállamok átültették a fenntartható használatról szóló irányelvet, ugyanakkor számos felmérés és tanulmány segítségével ellenőrizte, hogy sor került az átültetésre. A Bizottság továbbá megbeszéléseket folytatott a tagállamokkal a fenntartható használatról szóló irányelvvel foglalkozó munkacsoportban, értékelte a nemzeti cselekvési terveket, képzést, valamint műhelytalálkozókat és projekteket szervezett, amelyek lehetővé tették, hogy a tagállami szakértők megosszák a gyakorlatokat azzal kapcsolatban, hogy hogyan ültették át és hajtották végre a fenntartható használatról szóló irányelv néhány rendelkezését. A harmonizált végrehajtás érdekében azóta különböző intézkedésekre került sor, és az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság által végrehajtott ellenőrzések és tényfeltáró missziók ellenőrzik, hogy vannak-e hiányosságok az átültetéssel kapcsolatban.

A 15. és 16. pontra adott közös válasz: A lassú kezdet ellenére a növényvédő szerek fenntartható használata terén 2016 óta fokozott fellépésre került sor.

16. Az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak szóló második bizottsági jelentéshez kapcsolódóan a Bizottság értékelte a tagállamok felülvizsgált nemzeti cselekvési terveit, amelyek 2019. február végéig kerültek benyújtásra.

20. A Horizont 2020 kezdeményezés folytatásaként az Európai horizont, a következő kutatási és innovációs keretprogram tovább támogatja az integrált növényvédelemmel kapcsolatos tevékenységeket. A Horizont 2020 többszereplős kutatási projektjei és az EIP operatív csoport innovációs projektjei (KAP) biztosítják, hogy az integrált növényvédelmi megoldások kidolgozására és a mezőgazdasági tudományos és innovációs társulásokban érintett szereplők közötti, az integrált növényvédelmi gyakorlatokkal kapcsolatos tudásáramlásra a végfelhasználókkal közösen kerüljön sor, és ennek eredményeként szélesebb körű legyen az ilyen innovációk gyakorlati felhasználása.

21. A vegyi módszerekkel szemben előnyben kell részesíteni a fenntartható, biológiai, fizikai és egyéb nem vegyi módszereket, amennyiben megfelelő növényvédelmet biztosítanak.

24. A Bizottság sok időt és erőforrást szánt arra, hogy kidolgozza és elindítsa az integrált növényvédelemmel kapcsolatos, a „Jobb képzés a biztonságosabb élelmiszerekért” (BTSF) nevű képzési programot. A Bizottság támogatta továbbá az integrált növényvédelem gyakorlati megvalósítását, és ennek érdekében 2019 májusában műhelytalálkozót szervezett a tagállamok számára.

Az integrált növényvédelem végrehajtása és érvényesítése olyan szempont, amely a tagállamokban végzett ellenőrzések során következetesen ellenőrzésre kerül. Az azonosított gyengeségek esetében a tagállami hatóságok ajánlásokat kapnak, és sor kerül ezek következetes nyomon követésére annak biztosítása érdekében, hogy a hatóságok meghozzák a megfelelő korrekciós intézkedéseket.

26. 2014. január 1-je óta a növényvédő szerek hivatásos felhasználóinak alkalmazniuk kell az integrált növényvédelem általános elveit, amelyek megtalálhatók a fenntartható használatról szóló irányelv III. mellékletében. Fontos, hogy a hatóságok alkalmazzák az integrált növényvédelem végrehajtásával kapcsolatos értékelés kritériumait a megfelelés vagy meg nem felelés megállapítása érdekében a gazdaságok szintjén végrehajtott ellenőrzések során. Az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak szóló 2017. évi jelentésében⁵ a Bizottság rámutatott arra, hogy továbbra is szükség van az integrált növényvédelem tagállami érvényesítésének javítására.

Az integrált növényvédelem végrehajtása és érvényesítése olyan szempont, amely a tagállamokban végzett ellenőrzések során következetesen ellenőrzésre kerül. Az azonosított gyengeségek esetében a tagállami hatóságok ajánlásokat kapnak, és sor kerül ezek következetes nyomon követésére annak biztosítása érdekében, hogy a hatóságok meghozzák a megfelelő korrekciós intézkedéseket.

Közös válasz a 28–31. bekezdésre

A Bizottság úgy véli, hogy a jelenlegi KAP nem kevés eredményt hoz, sőt segít érvényre juttatni az integrált növényvédelmet a gazdaságok szintjén. Az Európai Számvevőszék által hivatkozott eszközök, valamint a tagállamok rendelkezésére álló számos egyéb eszköz most és a jövőben is fontos és hatékony a növényvédő szerek fenntartható használata és az integrált növényvédelem érdekében.

A közvetlen kifizetési rendszerben a KAP „zöldítési” rendszere magában foglalja a biológiai sokféleséget támogató területek minimális arányát, továbbá a növénytermesztés diverzifikálását is, és mindkét tényező fontos az integrált növényvédelem szempontjából. A vidékfejlesztési politika is támogatja a növényvédő szerek használatának korlátozását a víz-keretirányelv végrehajtása miatt. A kapcsolódó berendezésekbe való beruházásokon túl a KAP támogatja a tudástranszfert, a tájékoztatási tevékenységeket, valamint a mezőgazdasági termelők számára nyújtott tanácsadási szolgáltatásokat is, beleértve az integrált növényvédelem előmozdítását. A mezőgazdasági termelők, a kutatók és a tanácsadó szolgálatok közötti együttműködés, amelyet az európai innovációs partnerség (EIP-AGRI) is támogat, szintén fontos szerepet játszik, és innovatív megoldásokat kínálhat a növényvédő szerek használatának csökkentésére és az integrált növényvédelem végrehajtására.

A KAP emellett tartalmazza a biogazdálkodásra vonatkozó keretszabályozást (12,6 millió ha 2017-ben) a vidékfejlesztés keretében nyújtott esetleges pénzügyi támogatással. Az ökológiai termelés konkrét elveket alkalmaz, és az integrált növényvédelem elvein túlmutató követelményeket határoz meg, amelyek többek között előírják a vetésforgót, valamint szigorúan korlátozzák a növényvédő szerek használatát. A mezőgazdasági tanácsadó szolgálatok is tanácsadással szolgálhatnak a biogazdálkodással kapcsolatban.

A KAP kiegészítése céljából a kutatás is nagyon fontos szerepet játszik az integrált növényvédelem fejlesztése szempontjából. Lásd a 20. pontra adott választ.

A jövőbeli KAP-ra vonatkozó javaslat egységes szerkezetbe foglalja ezeket a növényvédő szerek fenntartható használatával és az integrált növényvédelemmel kapcsolatos észrevételeket. Emellett javasolja, hogy a jövőbeli feltételelenség terjedjen ki az integrált növényvédelemmel kapcsolatos elvek legfontosabb elemeire – különös tekintettel a vetésforgóra és a biológiai sokféleséget támogató területekre vonatkozó követelményekre – és a fenntartható használatról szóló irányelv egyéb releváns rendelkezéseire. Fontos megjegyezni, hogy a Bizottság javasolja a mezőgazdasági termelőknek nyújtott tanácsadás rendszerének jobb integrálását, valamint a KAP-hálózatokból származó kutatási és

tudástranszferrel való hatékonyabb integrációt. Az I. pillérnek számító ökoszisztémákkal, illetve a II. pillérhez tartozó kötelezettségvállalásokkal a tagállamok a jelenlegi, 2014–2020 közötti időszakhoz képest sokkal rugalmasabban és hatékonyabban fogják tudni testre szabni a növényvédő szerek fenntartható használatával és az integrált növényvédelemmel kapcsolatos gyakorlatok támogatását a saját igényfelméréseik figyelembevételével.

32. Számos, az integrált növényvédelem szempontjából lényeges gyakorlat szerepel jelenleg az uniós követelmények között, és ennek megfelelően sor kerül a vizsgálatukra. A kölcsönös megfeleltetés többek között magában foglalja a talajvédelemre és a biológiai sokféleség előmozdítására, valamint a növényvédő szerek megfelelő használatára vonatkozó követelményeket. A zöldítéssel kapcsolatos jelenlegi követelmények közé tartozik a növénytermesztés diverzifikálása (Svájc esetében) és a biológiai sokféleséget támogató területek kialakítása.

33. A jogalkotó a 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó jogszabályok elfogadásának szakaszában nyilatkozott arról, hogy adott esetben figyelembe veszi az irányelv vonatkozó részeit a kölcsönös megfeleltetés szempontjából. A Bizottság így nem tudta végrehajtani ezt a változtatást a 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó KAP kezdetétől fogva. A Bizottság úgy vélte, hogy célszerűbb ezt a KAP következő reformjának keretében javasolni, mint a 2014–2020 közötti időszakban.

34. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a jövőbeli feltételeességi keretrendszer magában foglalja az integrált növényvédelem feltételeesség szempontjából megfelelő általános alapelveit. A jó mezőgazdasági és környezeti állapotra (GAEC) vonatkozó előírások jövőbeli kerete magában fogja foglalni a kötelező vetésforgót (GAEC 8) és a biológiai sokféleséget támogató területeket (GAEC 9), amelyek az 1. általános alapelv fontos elemei. A tagállamok emellett kitérhetnek az ebben az 1. általános alapelvben meghatározott példákra a GAEC 1 (az állandó gyepterület fenntartása), GAEC 2 (a tőzeglápok és vizes élőhelyek védelme), GAEC 3 (védelmi sávok), GAEC 5 (a gazdaságok fenntarthatóságát elősegítő tápanyag-gazdálkodási eszköz), GAEC 6 (talajművelés) és GAEC 7 (a fedetlen talaj tilalma) vonatkozásában. A jövőbeli feltételeességi keretrendszer tartalmaznia fogja a növényvédő szerek megfelelő használatára vonatkozó feltételeket és a 12. számú, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményt, ami meghatározza az integrált növényvédelemmel kapcsolatos 5., 6. és 7. általános alapelvre vonatkozó jogi keretet. Idetartozik a növényvédő szerek használata a megfelelő terményeken, megfelelő adagban, gyakorisággal és időpontban, a környezeti és ellenállási hatások figyelembevételével. Az integrált növényvédelemmel kapcsolatos egyéb általános alapelvek (a 2., 3. és 8. alapelv) a mezőgazdasági termelő által követendő általános megközelítéseken alapulnak, és így nem megfelelőek a feltételeesség szempontjából. Ugyanakkor a mezőgazdasági tanácsadó rendszer, amely az integrált növényvédelem végrehajtásának fontos eszköze, a jövőbeli KAP során továbbra is figyelembe veszi az integrált növényvédelem valamennyi általános alapelvét.

37. A Bizottság létrehozott egy munkacsoportot az adatszolgáltatási követelmények és az értékelési elvek értékelésére, hogy az ilyen hatóanyagok jóváhagyásának előmozdítása érdekében aktualizálja őket.

38. A munkacsoport létrehozásának másik oka, hogy az ilyen növényvédő szerek olyan formulációs segédanyagokat tartalmaznak, amelyek megfelelnek az aggodalomra okot adó anyag fogalommeghatározásának, amely szerint a növényvédő szerek nem kis kockázattal járnak.

42. A Bizottság megállapítja, hogy a 7. ábra szerint Hollandiában és Franciaországban nem tartják be a növényvédő szerekről szóló rendeletben előírt határidőket.

43. Jelentős különbségek vannak az egyes tagállamok között, és a Bizottság a végrehajtási tervben számára előírt valamennyi intézkedéssel kapcsolatban eredményeket ért el. Erről tanúskodik a Mezőgazdasági és Halászati Tanácsnak 2019 júliusában benyújtott eredményjelentés.

46. Csak a közelmúltban tiltottak be számos, a felszíni vizekben még ellenőrzött növényvédő szerekben már nem használható anyagot és/vagy ezek továbbra is megtalálhatók a felszíni vizekben a perzisztenciájuk, a jogellenes használatuk, a légkörből való lerakódás vagy a hulladéklerakókból való

szivárgás miatt. Néhányukat továbbra is gyártják vagy használják egyéb, például ipari folyamatok során.

A tagállamok kötelesek ellenőrizni a felszín alatti vizekben a növényvédő szerekben található valamennyi releváns hatóanyagot, beleértve a hatóanyagok metabolitjait, valamint bomlás- és reakciótermékeit, és a koncentrációt össze kell hasonlítani az egyes növényvédő szerekre, illetve a növényvédő szerek összességére vonatkozó minőségi előírásokkal. Az egyes növényvédő szerekre és a növényvédő szerek összességére vonatkozó, a felszín alatti vizekről szóló irányelvben szereplő minőségi előírások az ivóvízről szóló irányelvben is megtalálhatók. Az említett irányelv értelmében végzett ellenőrzés információval szolgálhat a növényvédő szerek használatának környezeti hatásairól is.

48. A Bizottságnak figyelemmel kell lennie a hatályos statisztikai jogszabályokban az adatok bizalmas jellegére és összesítésére vonatkozóan meghatározott korlátozásokra.

A Bizottság az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak szóló 2017. évi jelentésében⁶ jelezte a statisztikák elérhetőségével kapcsolatos gyengeségeket.

58. Közvetlenül az irányelv 2009. évi elfogadását követően intézkedésekre került sor a különböző mutatók kidolgozása érdekében. Például uniós finanszírozású projektek igyekeztek kidolgozni olyan uniós mutatókat, amelyek mérik a növényvédő szerek használatának kockázatát és hatását, és ilyen projekt volt például a növényvédő szerek használatával járó kockázatokra vonatkozó harmonizált környezeti mutatókkal foglalkozó projekt (HAIR). Ezek az erőfeszítések a szükséges adatok elérhetőségének hiánya miatt azonban nem jártak sikerrel.

61. A tagállamokkal folytatott konzultációk korai szakaszában (egy speciális munkacsoportban és a fenntartható használatról szóló irányelvvel foglalkozó munkacsoportban) néhány tagállam aggodalmának adott hangot a súlyozó tényezőkkel kapcsolatban. Ugyanakkor a visszajelzési mechanizmus révén folytatott szélesebb körű konzultáció során nem született lényegi kifogás, és a szavazás idején egyértelmű minősített többség támogatta a javasolt súlyozó tényezőket, és csak két tagállam szavazott ellenük. Az ezt követő vizsgálati időszakban a Tanács és a Parlament nem nyújtott be kifogást a javasolt súlyozó tényezőkkel kapcsolatban.

62. Az anyagok a továbbiakban nem kapnak jóváhagyást az egészséggel és/vagy a környezettel kapcsolatos, a tudományos értékelésben (tagállamok és EFSA) azonosított kockázatok miatt. Használatuk tilalma, majd beszüntetése objektíven hozzájárul a kockázatcsökkentéshez. Ezért tudatos szakpolitikai döntésre került sor az ilyen anyagok jelentős mértékű súlyozása érdekében.

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS AJÁNLÁSOK

64. A Bizottság szerint az uniós fellépés eredményeként csökkent a növényvédő szerek használatával járó kockázat. A lassú kezdet ellenére a Bizottság jelentős erőfeszítéseket tett, hogy javítsa a 2009/128/EK irányelv tagállamok általi végrehajtását. A Bizottság számításai szerint továbbá 2011–2017 között 20 %-kal csökkent az I. harmonizált kockázati mutató.

66. A tagállami hatóságoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a hivatásos felhasználók megfeleljenek ennek a követelménynek. A megfelelés vagy meg nem felelés tekintetében való döntéshozatal érdekében a tagállami hatóságoknak egyértelmű értékelési kritériumokkal kell rendelkezniük.

A szubszidiaritás elvének megfelelően a tagállamok feladata gyakorlati kritériumokká alakítani az integrált növényvédelem általános alapelveit, és a Bizottság továbbra is támogatja őket ebben.

⁶ COM(2017) 109 final: A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK a peszticidekre vonatkozó statisztikákról szóló, 2009. november 25-i 1185/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásáról.

67. A jelenlegi KAP hozzájárul az irányelv végrehajtásához. Kölcsönös megfeleltetés, mezőgazdasági tanácsadó rendszerek, a közvetlen kifizetések zöldítése, a gyümölcsökre és zöldségekre vonatkozó operatív programok, ökológiai termelés, agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos intézkedések, beruházások, a kutatás, a tudáscsere és tanácsadás támogatása – ez mind előmozdíthatja a végrehajtást.

A Bizottság javaslatának megfelelően a jövőbeli KAP tovább fogja fokozni ezt a hozzájárulást. A jövőbeli feltételeesség újonnan ki fog terjedni az irányelv azon releváns rendelkezéseire, beleértve az integrált növényvédelem általános alapelveit, amelyek megfelelőnek bizonyultak ezen eszköz szempontjából. A feltételeesség fel fogja hívni a mezőgazdasági termelők figyelmét arra, hogy a KAP-kifizetésekhez kapcsolódó kockázatsökkentés révén alkalmazzák ezeket a gyakorlatokat. Ezt a mezőgazdasági termelők számára önkéntes, támogatott intervenciók fogják kiegészíteni (például ökörendszerek, irányítási kötelezettségvállalások stb.), amelyeket a tagállamok a Bizottság által jóváhagyandó KAP-tervekkel összhangban fognak kidolgozni. Ez lehetőséget teremt arra, hogy amennyiben a tagállamok szükségét érzik, olyan KAP-rendszereket dolgozzanak ki, amelyek a pusztai jogi kereten túlmutatóan támogatják a növényvédő szerek fenntartható használatát.

1. ajánlás. Az integrált növényvédelem érvényesítésének lehetővé tétele

A Bizottság elfogadja az 1. ajánlás a) pontját.

A Bizottság részben elfogadja az 1. ajánlás b) pontját. A jövőbeli KAP-ra vonatkozó bizottsági jogi javaslat magában foglalja a követelményeknek megfelelő olyan általános integrált növényvédelmi alapelveket, amelyek mérhetők és a gazdaságok szintjén ellenőrizhetők (lásd a 34. pontot). Ugyanakkor a tagállamok feladata meghatározni a feltételeességi szabályokkal kapcsolatos, gazdaságsszintű kötelezettségeket az uniós jogszabályok, köztük az integrált növényvédelemre vonatkozó rendelkezések alapján. A jövőbeli KAP összefüggésében sor fog kerülni annak további meghatározására, hogy milyen mértékben fogja ellenőrizni a Bizottság ezeknek a kritériumoknak a mezőgazdasági termelők általi végrehajtását.

2. ajánlás. Jobb hozzáférés a növényvédő szerekre vonatkozó statisztikákhoz

A Bizottság elfogadja a 2. ajánlás a) és b) pontját.

A Bizottság megvizsgálja, hogyan javíthatók a jogszabályok ebben a tekintetben. A jelentés készítése idején azonban nem ismert, hogy sor kerül-e jogszabályjavaslatokra.

72. A közzétett I. harmonizált kockázati mutató 20 %-os csökkentést mutat 2011–2017 között.

73. A Bizottság szerint a statisztikákon kívül egyéb releváns adatokra van szükség az azzal kapcsolatos részletes információk figyelembevételéhez, hogy hogyan, mikor és hol kerül sor növényvédő szerek használatára. Csak a célzottabb nyomon követés vagy a kutatási tanulmányok során nyert adatok szolgálhatnak ilyen részletekkel.

3. ajánlás. Jobb kockázati mutatók kidolgozása

A Bizottság részben elfogadja a 3. ajánlást. Végre fogja hajtani az ajánlott intézkedéseket. Ugyanakkor úgy véli, hogy a javasolt ütemterv megvalósításához a tagállamoknak meg kell állapodniuk a releváns adatok szolgáltatásáról.

Ellenőrző csoport

A Számvevőszék különjelentésekben mutatja be az uniós szakpolitikákra és programokra, illetve egy adott költségvetési területhez kapcsolódó, irányítással kapcsolatos kérdésekre irányuló ellenőrzéseinek eredményeit. Hogy ellenőrzési munkája maximális hatást érjen el, témái megválasztásakor és feladatai megtervezésekor a Számvevőszék tekintetbe veszi a teljesítmény-, illetve szabályszerűségi kockázatokat, az érintett bevétel vagy kiadás nagyságát, a várható fejleményeket, valamint a politika és a nagyközönség érdeklődését.

Ezt a teljesítmény-ellenőrzést a fenntartható természetierőforrás-gazdálkodásra szakosodott, Nikolaos Milionis számvevőszéki tag elnökölte I. Kamara végezte. Az ellenőrzést Samo Jereb számvevőszéki tag vezette Kathrine Henderson kabinetfőnök, Robert Markus ügyvezető, Charlotta Törneling feladatfelelős, Päivi Piki helyettes feladatfelelős, valamint Greta Kapustaitė, Antonella Stasia, Paulo Oliveira és Dainora Venckevičienė ellenőrök támogatásával. Nyelvi támogatás: Michael Pyper.

Balról jobbra: Antonella Stasia, Michael Pyper, Kathrine Henderson, Samo Jereb, Charlotta Törneling, Paulo Oliveira, Päivi Piki, Dainora Venckevičienė.

Kronológia

Esemény	Dátum
Az ellenőrzési feladatterv elfogadása / az ellenőrzés megkezdése	2019. január 23.
A jelentéstervezet hivatalos megküldése a Bizottságnak (illetve más ellenőrzött szervezeteknek)	2019. október 11.
A végleges jelentés elfogadása az egyeztetési eljárás után	2019. december 4.
A Bizottság (illetve más ellenőrzött szervezetek) hivatalos válaszainak beérkezése az összes uniós nyelven	2020. január 21.

SZERZŐI JOGI NYILATKOZAT

© Európai Unió, 2020

Az Európai Számvevőszék dokumentumainak felhasználását a nyíltadat-politikáról és a dokumentumok további felhasználásáról szóló [6–2019. sz. számvevőszéki határozat](#) szabályozza.

Ellenkező rendelkezés (pl. az egyedi szerzői jogi nyilatkozatokban foglaltak) hiányában az Európai Unió tulajdonában lévő számvevőszéki tartalmak a [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licensz](#) alá tartoznak. Ennek értelmében a további felhasználás a forrás és a változtatások megfelelő feltüntetésével megengedett. A dokumentumok további felhasználásakor azok eredeti értelme és üzenete nem torzulhat. A Számvevőszék nem vonható felelősségre a továbbfelhasználás esetleges következményeiért.

Ha az adott tartalomban azonosítható magánszemélyek is érintettek (például ha egy kép a Számvevőszék munkatársait ábrázolja vagy harmadik fél is szerepel a források között), adott esetben további szerzői jogokat is figyelembe kell venni. Amennyiben engedély kiadására kerül sor, az érvényteleníti a fenti általános érvényű engedélyt, és annak egyértelműen tartalmaznia kell a felhasználással kapcsolatos esetleges korlátozásokat.

Az olyan tartalmak felhasználásához vagy reprodukálásához, amelyek nem az Európai Unió tulajdonát képezik, közvetlenül a szerzői jog tulajdonosától kell engedélyt kérni.

1. ábra: © Agriculture and Agri Food Canada (AAFC), [Open Government Licence- Canada \(OGL-Canada\)](#)

Az iparjogvédelem alatt álló szoftverek és dokumentumok – pl. szabadalmak, márkajelzések, bejegyzett formatervezési minták, logók és nevek – nem tartoznak a Számvevőszék továbbfelhasználási politikájának hatókörébe, így azok licenszét a felhasználó nem kapja meg.

Az Európai Uniónak az europa.eu címtartomány alatt található intézményi weboldalai külső oldalakra mutató hivatkozásokat is tartalmaznak. Ezek nem tartoznak a Számvevőszék hatáskörébe, ezért ajánlott elolvasni az ott közzétett adatvédelmi és szerzői jogi rendelkezéseket.

Az Európai Számvevőszék logójának használata

Az Európai Számvevőszék logója kizárólag a Számvevőszék előzetes hozzájárulásával használható fel.

PDF	ISBN: 978-92-847-4173-1	ISSN:1977-5733	doi:10.2865/30128	QJ-AB-19-026-HU-N
HTML	ISBN: 978-92-847-4213-4	ISSN:1977-5733	doi:10.2865/62763	QJ-AB-19-026-HU-Q

A növényvédő szerek a növényvédelem terén alkalmazott peszticidek. Az uniós keret célja a növényvédő szerek fenntartható használatának elérése az emberi egészségre és környezetre jelentett veszélyük és kifejtett hatásuk csökkentése által, valamint az integrált növényvédelem előmozdítása. Megállapításunk szerint a Bizottság és a tagállamok tettek lépéseket a növényvédő szerek fenntartható használatának előmozdítására, de a kapcsolódó kockázatok mérésében és csökkentésében kevés előrelépés történt. Az integrált növényvédelem alkalmazása ugyan kötelező a mezőgazdasági termelők számára, de nem előfeltétele annak, hogy a közös agrárpolitika keretében kifizetésekben részesüljenek, és az előírást kevésbé tartatják be. A rendelkezésre álló uniós statisztikák és az új kockázati mutatók nem mutatják ki, hogy a szakpolitika mennyire volt sikeres a növényvédő szerek fenntartható használatának elérésében. Javaslatunk a következők: az integrált növényvédelmet a gazdaságok szintjén ellenőrizték, javítsák a növényvédő szerekre vonatkozó statisztikákat és dolgozzanak ki jobb kockázati mutatókat.

A Számvevőszék különjelentése az EUMSZ 287. cikke (4) bekezdésének második albekezdése alapján.

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Az Európai Unió
Kiadóhivatala

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Telefon: +352 4398-1

Megkeresés: eca.europa.eu/hu/Pages/ContactForm.aspx

Weboldal: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors